

#DWARS

Jamming Watergraafsmeer

pagina 8

Held op wielen

pagina 18

En verder

Dappermarkt	4
Science Park	5
Ajax 125 jaar	7
Poëzie van de straat	17
Week van de dementie	20
Vrijwilligerswerk	23

Column

De column van een stadsdeelbestuurder komt dit keer van Zeeger Ernsting

Meer groen en ruimte om te spelen in Oost

De zomer is bijna voorbij. Voor velen een tijd van genieten, zwemmen en vakantie. En een tijd voor warmte. De zomers worden elk jaar steeds warmer, en dat kan best uitdagend zijn. Dit jaar werd op 1 juli zelfs een recordtemperatuur van 35,8 graden gemeten, de warmste 1 juli ooit. Vooral voor mensen die in wat oudere of kleinere huizen wonen kan dat echt pittig zijn. Het is daarom belangrijk om manieren te vinden om af te koelen. In een stad die steeds warmer wordt, is meer groen in onze straten en op pleinen daarom essentieel. Bomen en planten zorgen namelijk voor schaduw en koelte. Naast dat het onder een boom merkbaar koeler is dankzij de schaduw, zorgen bomen en planten ervoor dat straten en gebouwen minder opwarmen. In tegenstelling tot asfalt en beton kaatsen ze de warmte van de zon namelijk niet terug. Daarom zetten we ons in om Oost steeds groener te maken, zodat we beter voor-

bereid zijn op de steeds warmer wordende zomers.

Zo zijn in de Dapperbuurt het afgelopen half jaar meerdere straten opnieuw bestraat, waarbij grotere groeiplekken voor bomen zijn gemaakt. Ook zijn er extra groenvakken aangelegd. Deze grotere groeiplekken geven bomen meer ruimte om hun wortels te ontwikkelen, waardoor ze sterker en gezonder worden. De groenvakken spelen ook een belangrijke rol bij het opvangen van regenwater, wat helpt om wateroverlast door hevige buien te voorkomen. Ook op het Baron Tindalplein in het Oostelijk Havengebied worden er bomen en groenvakken toegevoegd. En zo zijn er nog meer groenprojecten waarmee we Oost klimaatbestendiger maken. Over een half jaar starten grote werk-

zaamheden op de Linnaeusstraat. De trambaan en ondergrondse leidingen worden vernieuwd en de straat krijgt een nieuwe inrichting. Wat mij daarbij vooral enthousiast maakt, is dat de straat niet alleen veiliger wordt, maar ook veel groener dankzij de

aanplant van extra bomen.

Naast de veranderingen in het klimaat, wordt de stad ook steeds drukker. Ook daarom is het belangrijk dat iedereen, jong en oud, veilig en prettig buiten kan zijn. Of het nu gaat om naar school of werk te gaan, om te ontspannen, te sporten of te spelen. Met name in de zomer is het voor kinderen belangrijk voor hun ontwikkeling als zij voldoende speelruimte hebben. Daarom pakken we in Oost steeds meer speelplekken aan. In de Dapperbuurt, Indische Buurt en rondom Amsteldorp worden speeltuinen vernieuwd. Zo wordt de grote speeltuin bij Amsteldorp momenteel ongevormd tot een inclusief en groen speelparadijs. Met water, groene tunnels en toegankelijkheid voor iedereen, ongeacht eventuele beperkingen. In oktober gaat de speeltuin open en ik kijk daar erg naar uit.

Het zijn misschien kleine, en soms wat grotere ingrepen, maar samen zorgen ze ervoor dat ons stadsdeel steeds groener, leefbaarder en nóg mooier wordt! Zo zijn we klaar voor de zomers die komen gaan. #

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2025 zeven keer zal verschijnen.

De krant wordt huis aan huis verspreid in de buurten van Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer in Amsterdam-Oost.

Op meerdere openbare plekken in Oost liggen exemplaren om gratis mee te nemen. De oplage is 25.000. Ook is Dwars te lezen op de website www.oost-online.nl.

Dwars 252 verschijnt vrijdag 17 oktober 2025, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 25 september 2025.

Andere verschijningsdatum in 2025: 19 december.

Adresgegevens:

Wijtenbachstraat 36
1093 JC Amsterdam
06 42 80 78 05
dwarskrant@gmail.com

Kernredactie:

Anita Boelsums, Anneke Hesp, Melissa Plomp, Frank Schoevaart en Arie van Tol (hoofdredacteur)

Coverillustratie:

John Prop

Opmaak:

Frits van den Akker, Robert Nieman en Ron de Wit

Medewerkers:

Robert van Andel, Rose Bartholomé, Anna ten Bruggencate, Wendy Danser, Connie Dekker, Annette Douwes, Ties van Dijk, Eddy Ellert, Ank Engel, Carolien Gevers, Hella de Groot, Lennie Haarsma, Winnie van Heesch, Jim Jansen, Jaap Kamerling, Judith Lammers, Méland Langeveld, Ruud Meijer, Evelien Polter, Henk Pouw, Dineke Rizzoli, Ellen Ros, Jaap Stam, Ans van Stijgeren, Esther van der Zee en Ton Zijp

Bestuursleden Stichting Dwars

door Oost: Joost Blom, Arie van Tol en Frits Wegenwijs

Redactionele bijdragen:

Dynamo, HJS en IWOON

Druk:

Rodi Rotatiedruk

Reageren op een artikel of een onderwerp opperen, graag: dwarskrant@gmail.com

#DWARS

Redactioneel

Tekst: Anneke Hesp

Nurgan werkt al 40 jaar achter de kassa van Albert Heijn. Zij is een van die mensen die de buurt maken tot wat ie is. Een gemeenschap wordt gemaakt door mensen als Nurgan die er zijn en hun bijdrage leveren door de jaren heen. Dwars heeft zelf net een jubileum achter de rug met een nummer waar meer mensen een stukje aan bijdroegen dan de gewone redactie. We vierden de continuïteit, alle jaren dat we er waren, de tipgevers, de mensen die schrijven, bezorgen, foto's maken, tekenen, vormgeven, de vrienden van, de donateurs en zeker de lezers. En we gaan nog even door. Net als Nurgan. #

Column

Door: Jim Jansen

Gaza

'Kan je er eigenlijk niet over schrijven,' vroeg ik bijna retorisch aan de hoofdredacteur van deze krant, toen ik hem eind juli toevallig in mijn koffietentje tegenkwam. We keuvelden over het weer in de Watergraafsmeer, de alom aanwezige regenboogvlaggen op de Middenweg en de rust die als een zijden laken over de stad was neergedaald. Een serene stemming op een zondagmiddag.

Om - zoals het heel vaak gaat de laatste maanden - het gesprek te vervolgen over de onmenselijke situatie in Gaza die met de dag erbarmelijker wordt. Dwars is het periodiek voor Amsterdam-Oost, maar het is niet meer mogelijk om niet over de oorlog 3400 kilometer verderop te praten. Het dodental staat inmiddels op 53.000. Kinderen komen om van de honger, gezinnen worden verjaagd, en wat doet de Nederlandse regering? Helemaal niets. Met grote moeite en bij veel partijen met zichtbare tegenzin, werd in augustus het reces onderbroken. Het resultaat sloot naadloos aan bij alle voorgaande prestaties van dit demissionaire kabinet onder leiding van Dick Schoof. We gaan helemaal

niets doen, was de tendens en laten de Palestijnen aan hun lot over en ten onder gaan.

Daarom deed het me deugd dat de Gemeente Amsterdam, los van wat er in Den Haag gebeurt, zelf actie wil ondernemen. Door bijvoorbeeld gewonde mensen uit Palestina op te vangen en vanuit de stad voedsel en medicijnen te sturen. En natuurlijk kan je zelf ook wat doen. Stuur een mail naar Benjamin Netanyahu. Maak geld over naar Unicef of een ander goed doel dat opkomt voor het lot van de slachtoffers. Of doe mee aan één van de sit-ins die wekelijks op talloze stations worden georganiseerd.

De koffie was op en ik vervolgde mijn weg naar de supermarkt op de Linnaeusstraat. Op de brug over de Ringvaart stond een groepje mensen met Palestijnse vlaggen te zwaaien. Dat doen ze al maanden. Een op het eerste gezicht klein gebaar met een grote betekenis. #

Reageren? jim@newschemist.nl

Vlaggen voor Gaza

Tekst: John Prop | Fotografie: Eddy Ellert

Het voortdurende genocidale geweld door Israël in Gaza en de labbekakkerige reactie daarop van de Nederlandse overheid, zorgen voor steeds meer protest onder de bevolking. Zoals het kleine groepje mensen dat elke zondagmiddag met Palestijnse vlaggen staat te zwaaien op de Oetewalerbrug, tussen Linnaeusstraat en Middenweg.

‘Ik hoop dat door hier te staan ik de gedachte aan wat er in Gaza gebeurt levend kan houden. Dat mensen zich blijven realiseren dat er momenteel een genocide gaande is. En dat zeg ik niet alleen, maar wordt ondersteund door velerlei rapporten van onder meer Amnesty International en de Verenigde Naties’. Aan het woord is de initiatiefnemer van het vlaggenprotest, de Spaans-Nederlandse José.

Lakmoesproef

‘Ik ben vorig jaar in Amsterdam Noord begonnen met die vlaggen, elke woensdag. Toen kwam West erbij, en sinds enige maanden sta ik hier op deze brug, elke zondag met zo’n vier tot zes medestanders uit de buurt. In Noord heeft een lokaal clubje het inmiddels van me overgenomen; ik hoop dat dat hier uiteindelijk ook gaat gebeuren. Het is niet vanuit een links of rechts gedachtegoed dat ik hier sta: ik heb er

weinig vertrouwen in dat een andere Nederlandse regering zich wezenlijk anders zou opstellen ten opzichte van het gedrag van Israël. Nee, mijn belangrijkste motivatie is het idee dat mensen pas echt vrij zijn als alle mensen vrij zijn. Palestina zie ik wat dat betreft als lakmoesproef: zolang het Palestijnse volk niet vrij is, zijn wij dat ook niet. Niet écht tenminste.’

Iedereen zijn mening

‘Slechts een enkeling reageert boos op onze vlaggenactie. Laatst werd ik door iemand die voorbij fietste recht in mijn gezicht gespuugd. Dat vond ik wel shocking. Discussies ga ik zoveel mogelijk uit de weg, ik gun iedereen zijn mening en

De demonstranten staan elke zondag op de Oetewalerbrug

heb sowieso niet de illusie dat ik iemand kan ompraten. Elk vlaggenprotest wordt aangekondigd bij de gemeente en geldt als officiële demonstratie, dus ik kan bij eventuele problemen altijd de politie bellen. Gelukkig zijn de reacties die we

krijgen voor pakweg 85 procent positief. Veel toeterende auto's, veel omhoog gestoken duimen. Nee, van het stadsdeel heb ik nog niemand gezien.’ ‘Hoe lang ik hiermee doorga? Ik heb voor mezelf vijf jaar gepland. Mocht er vrede komen in Palestina, waar ik voorlopig niet op durf te rekenen, dan zijn er nog talloze andere landen met een lijdende bevolking. Dus voorlopig sta ik er nog. En iedereen is welkom om mee te doen.’ #

‘Mensen zijn pas echt vrij als alle mensen vrij zijn’

Roze senioren bezorgd over acceptatie

Tekst en fotografie: Jaap Kamerling

In de monumentale kapel van het oude katholieke weeshuis uit 1886, vol prachtige fresco's en marmeren zuilen, nu Hotel Arena, vond op 1 augustus de 18e Roze Brunch plaats voor 55+ LHBTIQ'ers, zeg maar gewoon gays of queers.

De zaal zat bomvol tijdens de Roze Brunch

‘Allemaal liefde!’, roept de Surinaamse lesbienne Susi Lobbi enthousiast uit in een bomvolle zaal van meer dan 150 queers. ‘Heerlijk divers, heerlijk inclusief hier’, zegt Tineke Sumter ontroerd. Maar de acceptatie van queers holt, vooral onder jongeren in de stad, achteruit.

Strijdbaar

De Arena stelt zijn zaal kosteloos beschikbaar en sponsort naast andere Pride-activiteiten ook de brunch, die

voor het eerst in Oost wordt gehouden. Voordat de lunch gaat beginnen spreekt Souad Boumediene gloedvolle woorden. Ze heeft een Marokkaanse moeder en een Achterhoekse vader en werkt al 30 jaar bij de politie. Zij is moslim en queer. ‘We moeten terugvechten voor onze rechten als gays’, roept ze strijdbaar, ‘we weten hoe kostbaar onze vrijheid is maar ook hoe kwetsbaar’. Als politievrouw weet ze hoe de acceptatie van gays zienderogen achteruit gaat, vooral in Amsterdam. In de rest van het land is de situatie maar weinig beter.

Gay-vriendelijk zorg

Dan volgt een eerbetoon. Allereerst aan de vele vrijwilligers van het feest en daarna aan Ineke Konijn en Arno Schouten, die eerder al werden uitgeroepen tot Miss en Mr. Senior Pride van dit jaar. Ineke woont in Groningen en is de drijvende kracht op de achtergrond in het gay-vriendelijk maken van de zorgsector in Groningen en Drenthe. Arno werkt al 40 jaar in de ouderenzorg rond Haarlem. Hij houdt zich bezig met het gay-vriendelijk maken van de ouderenzorg en geeft nu voorlichting over homoseksualiteit aan MBO- en HBO- zorgstudenten. De 89-jarige Rien van Nierop wordt geëerd als oudste deelnemer aan de brunch.

RITA

Dan, nog voor we gaan eten, een alarmerend verhaal van Report It Always, ‘RITA’. Dit meldpunt voor anti-gay discriminatie en geweld begon een paar

jaar geleden nadat de eerste meldingen binnenkwamen. Intussen stegen die meldingen van tientallen naar honderden per jaar. In Amsterdam is het percentage jongeren dat het ‘normaal’ vindt als twee jongens verliefd worden op elkaar in twee jaar tijd gedaald van 63 naar 43 procent. Jongens in drag worden zelfs nog tijdens de Pride achterna gezeten, hun kleren kapot getrokken en in een hoek gedreven. Taxi's weigeren soms zichtbare gays mee te nemen en chauffeurs schelden hen uit voor kankerhomo's.

RITA roept elke gay op die gediscrimineerd of bedreigd wordt, dit te melden bij ritacommunity.com. Dan kan de politie in actie komen en die neemt meldingen heel serieus. RITA is nu ook een Rita Community Center begonnen in de Reguliersdwarsstraat.

Mijn lijf

Er wordt nog een mooi schilderij geveild met opbrengst voor het Aids Fonds en dan kan de lunch beginnen. Eerst een smaakvol Pompoensoepje en daarna een vorstelijk bereide pasta en taartjes toe en dat alles overgoten met mooie wijnen. En dan barst het feest los. Yvonne Lawalata zingt op dramatische toon haar ‘Dit is mijn lijf’ en Brian B zingt heerlijke soul-liederen en krijgt al gauw de voetjes van de vloer. En dat gaat nog beter als DJ Bo Monde in actie komt. De zaal zindert van muziek en dans tot diep in de middag. #

#Dwars Zittertjes

Heeft u zelf ook iets dat u dwars zit? In deze rubriek kunt u een ergernis uit uw dagelijkse leven kwijt. Mail uw ongenoegen (max 150 woorden) naar: dwarskrant@gmail.com Vermeld altijd uw volledige naam en leeftijd. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten.

Regelmatig moet ik op de Nieuwe Ooster zijn voor weer een uitvaart van een collega die ziek werd of van een bejaarde buur... Als je de veertig gepasseerd bent, kom je er steeds vaker. Als ik daar dan toch ben, loop ik altijd even naar het graf van mijn beste vriend.

Zo ook deze zomerse zaterdagmiddag. Met mijn vrouw loop ik tussen de graven over een smal grindpaadje, als we opeens opzij moeten springen voor een fatbike die ons met een gangetje van rond de 30 km per uur bijna van de sokken rijdt. De jonge knul, zwarte hoodie, petje op, merktasje over zijn schouder scheldt ons ook nog even uit. Wanneer we op de terugweg achter de aula lopen, stuift hij ons weer voorbij. Een medewerker ziet het gebeuren. Verbijsterd vragen we of dat mag. Hij haalt zijn schouders op: ‘Ja waarom niet, je mag fietsen over de begraafplaats en een fatbike is gewoon een fiets’. Wat mij betreft verdwijnen al die fatbikes nu eens snel naar het fietsenkerkhof!

Michael, 47 jaar

Vernieuwing Dappermarkt stagneert

Tekst en fotografie: Ellen Ros

Stadsdeel Oost heeft een plan klaar om de Dappermarkt nieuw leven in te blazen. De markt moet compacter, gevarieerder en levendiger, met meer ruimte voor ontmoeting. Over welke kant het op moet, is iedereen het wel eens, maar de marktondernemers hebben protest laten horen tegen de huidige gang van zaken.

Een bijzondere ontmoetingsplek van allerlei culturen

Kuieren over de markt op een zonnige augustusdag. De markt is rond 10 uur door de marktmeesters ingedeeld maar laat veel lege plekken zien. Vakantietijd. Het valt op dat het aanbod nogal eenzijdig is: veel goedkope textiel, geen enkele broodkraam. Recent is een goede groentenondernemer gestopt. Het publiek is in de loop van de jaren veranderd, zeggen ook de marktondernemers: een dagje uit naar de Amsterdamse markt is door de hoge parkeertarieven voor mensen van buiten (veel Amsterdamers zijn de stad uit) niet te betalen. De bewoners van de Dapperbuurt hebben over het algemeen een laag inkomen. De yuppen die Amsterdam Oost zijn binnengekomen komen weinig op de markt, er is te weinig voor hun gading. De corona-tijd heeft er ingehakt, geven ze aan, de meeste ondernemers hebben hun zaken verlegd. Nieuwe ondernemers, waaraan zoveel behoefte is, komen er met het huidige systeem niet in, is de klacht.

Lege plekken

Mijn eigen observatie: er zijn bezoekers die hier al jaren komen en veel contacten hebben op de markt, veel mensen met Surinaamse roots. Links en rechts maken mensen praatjes met elkaar. Een vrouw in rolstoel komt

dagelijks op de markt. Zij heeft een Surinaamse achtergrond en woont om de hoek. Ze komt altijd bekenden tegen: 'We kennen elkaar allemaal hier!' Een groepje vrouwen hapt smakelijk in een Surinaams broodje bij de nieuwe stand van Anand. Ze komen uit de Bijlmer, met de auto; ze komen voor de gezelligheid en om kleding te kopen. Maar niet dat tweedehands spul, dat is er te veel, klagen ze.

Voor mezelf zie ik weinig aantrekkelijk aanbod, stukken van de markt zijn leeg en niet ingedeeld. Zaterdag zou een betere dag zijn. Wel ben ik blij verrast over een nieuwe broodwinkel (desem!) op nummer 42. Ze draaien als een tielier. Om 15.30 uur hangt er een bordje Olafbrood: Uitverkocht. Tot morgen.

Te weinig inbreng

Stadsdeelvoorzitter Carolien de Heer is duidelijk in haar mening: 'De Dappermarkt is een plek waar allerlei culturen samenkomen: van stalletjes met tropisch fruit en verse vis tot Turkse pizza's en Surinaamse bara's. Deze levendige mix maakt het tot een bijzondere ontmoetingsplek. Die waarde willen we absoluut behouden.'

Na een positief besluit over het plan in de stadsdeelcommissie van 8 juli ('hamerstuk') wil het bestuur vanaf 6 oktober met de vernieuwing aan de slag.

De markt moet kleiner en compacter, van 238 naar 181 plekken, de kramen gaan van drie naar vier meter – dat is tegenwoordig ook gangbaar – maar de lengte van de markt blijft nagenoeg gelijk. Er komt een andere indeling met duidelijker looppaden en een betere branchering. Vijftien procent van de kramen wordt gereserveerd voor flexibele inzet, zodat ook nieuwe ondernemers, zogenaamde 'sollicitanten' een kans krijgen. Een deel van het Dapperplein wordt vrijgemaakt en krijgt een nieuwe inrichting met meer ruimte voor horeca, terrassen, ontmoeting en evenementen.

Het klinkt allemaal niet onlogisch. Iedereen is het erover eens dat verandering nodig is. Toch zijn de marktondernemers niet tevreden, zij vinden dat zij te weinig inbreng hebben gehad in de plannen. Daarom hebben zij in juli een brief geschreven dat zij niet willen meewerken aan de nieuwe opzet.

'De markt moet kleiner en compacter worden'

Oude rechten

Jan Oostrum is al zeven jaar lid van de Marktcommissie en heeft op 12 augustus deelgenomen aan het gesprek met Carolien de Heer over de ontstane situatie. Er is ooit afgesproken dat de rechten van bestaande vergunninghouders op hun vaste plek gegarandeerd zouden zijn. Daar blijkt met de nieuwe herinrichting geen sprake van te zijn, volgens hem. Het lukt eenvoudig niet om een inrichtingsplan te maken waarbij alle oude plekken gehandhaafd blijven en de nieuwe, bredere kramen met gewenste branchering ingepast kunnen worden. Hij betreurt het dat er niet gewerkt is met een proefopstelling zodat alle ondernemers zich een beeld konden vormen en samen hadden kunnen onderhandelen over een gewenst eindbeeld. Ook onderling is er nu geen overeenstemming over de inrichting. Er is jarenlang gepraat, er zijn tal van onderzoeken geweest, vele bestuurders heeft Jan langs zien komen. Maar nu opeens is er enorme haast en krijgt hij een gevoel dat er wordt doorgedrukt.

Hart van de markt

'Het grootste pijnpunt is de aanpak van het Dapperplein,' aldus Evelyn Bethume, vertegenwoordiger van de branchevereniging ambulante handel

(CVAH). 'Er is veel te weinig concreet over de inrichting. Met ontmoeting en nieuwe terrassen moet je niet op 6 oktober beginnen. Er is een groot gevaar voor hangplekken en rotzooi op het plein waardoor het hart van de markt teloor gaat. Het ontbreken van een goede wc wordt ook genoemd (vroeger was er een), en een betere aanpak van het vuil is hard nodig.'

In het verleden hebben marktondernemers meegewerkt om de zijstraten weer vrij te maken van kramen, maar het straatbeeld kreeg daarmee een vervuilde aanblik. Dat frustreerde.

Constructief gesprek

'Er zijn zorgen bij de marktondernemers over de nieuwe inrichting,' zegt Carolien de Heer, 'wat begrijpelijk is gezien de ingrijpende veranderingen. Dinsdag 12 augustus hebben we een constructief gesprek gevoerd met de vertegenwoordigers van de markt. We zijn op een aantal punten dicht tot elkaar gekomen, hebben meer duidelijkheid kunnen geven en misverstanden uit de weg geholpen. Er is afgesproken om in gesprek te blijven en enkele onderwerpen nog verder te bespreken.' Naar verwachting wordt er binnenkort toch concreet gepraat over de nieuwe inrichting. #

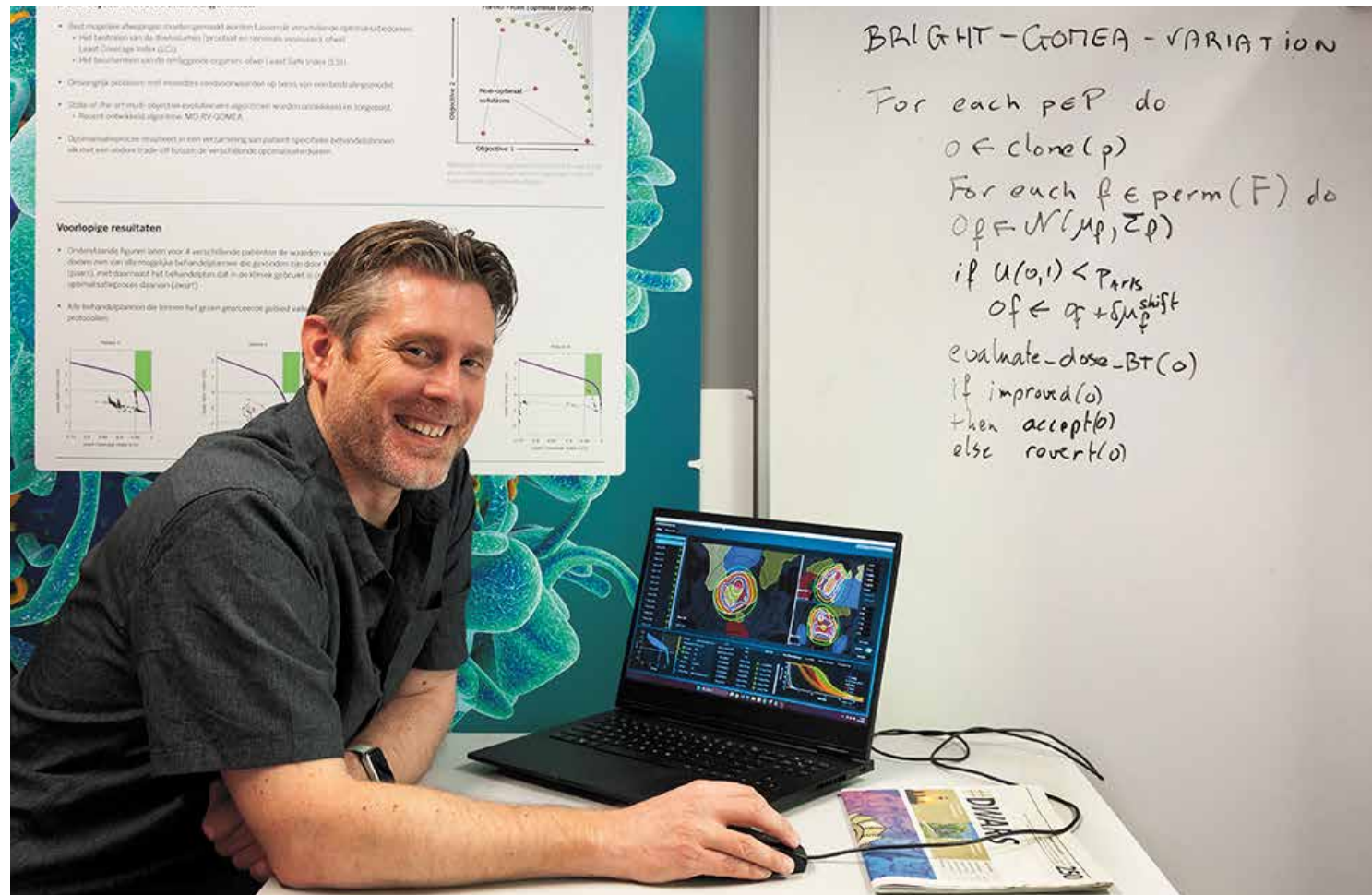
Lege plekken op de Dappermarkt

Samen sterker met slimme algoritmen

Tekst: Anita Boelsums | Fotografie: Frank Schoevaart

Kunstmatige Intelligentie (Artificial Intelligence – AI): een bedreiging of kans? Voor professor Peter Bosman is het vooral een kans om complexe problemen slimmer en mensgerichter op te lossen. Hij ontwikkelt AI algoritmen die artsen helpen in de strijd tegen kanker. Een gesprek over wetenschap, samenwerking en de rol van idealisme in technologie.

Een werkplek van Peter Bosman is het CWI (Centrum Wiskunde & Informatica) in Science Park

Peter Bosman (49) groeit op in Utrecht en woont inmiddels samen met zijn vrouw in Lelystad. Ze genieten er na jaren klussen van de ruimte en het geweldige uitzicht dat de plek biedt. 'Ik was altijd één grote bal van energie,' vertelt hij als ik hem vraag naar zijn jeugd. 'Op de basisschool wist ik al dat ik iets met computers wilde doen. Dat was best bijzonder in die tijd, want de personal computer (PC) was nog maar net in opmars. Mijn vader was leraar in de elektrotechniek en bracht op een bepaald moment computers mee naar huis. Ik vond dat heel interessant en voor ik het wist was ik op mijn tiende al aan het programmeren. Ook op de middelbare school had ik maar één koers, één doel: straks informatica studeren.' En met een geweldige cijferlijst op zak ('Ik scoorde met twee tienden hoger dan de wiskundeleraar, dat heb ik eigenlijk nog nooit

aan iemand verteld...') gaat hij naar de universiteit van Utrecht.

Kleine muziekstudio

De creativiteit van informatica is iets dat hem altijd heeft aangesproken. 'Ik heb sterk analytische kanten maar ook een creatieve kant en informatica is de perfecte mix daarvan. Nieuwe dingen kunnen bedenken en omzetten tot iets dat werkt, iets waar je iets aan hebt!' Is hij op nog meer gebieden creatief? 'Ik maak graag muziek, speel keyboard en synthesizer en heb een kleine studio thuis. Van daaruit werk ik graag samen met zangers en zangeressen van over de hele wereld, ook al heb ik daar tegenwoordig niet zoveel tijd meer voor, helaas.' Zijn fascinatie voor informatica leidde tot een indrukwekkende carrière en inmiddels is Bosman groepsleider bij het Centrum Wiskunde & Informatica (CWI) in Amsterdam en deeltijdhoogleraar aan de TU Delft. Daar werkt hij aan het ontwikkelen van algoritmen – de onzichtbare motoren achter veel moderne technologie. In het bijzonder werkt hij aan algoritmen op het gebied van AI.

Nieuwe medische behandelingen

Wat is dat eigenlijk precies, een algoritme? 'Een algoritme kun je het beste zien als een stappenplan dat een computer volgt om een taak uit te voeren,' legt hij uit. 'Net zoals je een recept volgt om een gerecht te maken, zo volgt een computer een algoritme om een probleem op te lossen.' Je komt ze overal tegen, in je smartphone, je routeplanner, noem maar op. Bosman houdt zich vooral bezig met evolutionaire algoritmen. 'Die kun je vergelijken met natuurlijke evolutie. In plaats van aan één oplossing te sleutelen, proberen deze algoritmen steeds andere combinaties van meerdere oplossingen te maken. Ze leren daarbij zichzelf te verbeteren

gelijk te sparen. Dat maakt de behandeling nauwkeuriger, veiliger en minder belastend voor de patiënt,' vertelt hij.

Verjaardag

Hij doet dit onderzoek samen met zijn vrouw, Tanja Alderliesten. Ze werkt op de radiotherapie afdeling van het LUMC en is gespecialiseerd in medisch-technische informatica. Dat vormt een ideale brug tussen de technische kant van algoritmes en de medische kant. Zij kregen het idee om het opstellen van brachytherapie behandelplannen te verbeteren. Nu werken ze nog steeds samen aan het verder ontwikkelen van deze toepassing. Bosman vertelt: 'Op 17 maart 2020 was precies de dag dat mijn vader twee jaar daarvoor overleed aan de gevolgen van kanker. Het was lockdown in coronatijd en de wereld leek even stil te staan. Maar wij keken mee hoe op Amsterdam UMC de eerste prostaatankerpatiënt behandeld werd met een behandelplan dat opgesteld was door ons algoritme. Het ging perfect, een fantastisch moment!'

Levens van patiënten

Het project is een schoolvoorbeeld van hoe fundamenteel onderzoek (het ontwikkelen van nieuwe methoden) hand in hand kan gaan met toegepast onderzoek (directe inzet in de praktijk). 'Dat is wat ik het mooiste vind,' zegt Bosman. 'Je bouwt nieuwe kennis op, en tegelijkertijd zie je dat die kennis daadwerkelijk iets verbetert – in dit geval de levens van patiënten en de werkwijze van de medisch experts.' De toepassingen van zijn werk reiken verder dan de medische wereld. Bosman en zijn team hebben hun algoritmen ook toegepast voor onder andere logistieke vraagstukken, en het optimaliseren van energienetten. In een nieuw project gaan ze samen met partners DIFFER en buurinstituut AMOLF werken aan het automatisch ontwerpen van de zonnecel van de toekomst. Overal waar slimme, inzichtvolle besluitvorming nodig is, kunnen zijn algoritmen helpen.

Gereedschap

In een tijd waarin AI snel opkomt en soms ook zorgen oproept, is Bosman genuanceerd. 'AI is gereedschap. Het is niet goed of slecht van zichzelf. Het hangt af van hoe we het gebruiken. Transparantie en controle zijn daarbij essentieel.' Hij erkent dat er risico's zijn, zoals gebrekkige uitlegbaarheid of oneerlijke uitkomsten. 'Daarom werk ik samen met Tanja onder andere ook aan 'explainable AI': AI die uitlegbaar en controleerbaar is. Zodat we kunnen begrijpen hoe een aanbeveling door AI tot stand is gekomen.'

Droom

Bosman bouwt aan AI die de mens echt ondersteunt bij het nemen van complexe beslissingen. De evolutionaire algoritmen en neurale netwerken – beide vormen van AI – waar hij aan werkt, ziet hij niet als vervanging van mensen, maar als hulpmiddelen die processen sneller, beter en veiliger maken en tot meer inzichten leiden. Zijn doel is om zijn aanpak verder uit te bouwen: AI niet alleen als technisch hulpmiddel, maar als manier om samen vooruitgang te boeken in wetenschap, zorg en samenleving. Een droom die nooit af is.

Of hij als kind had kunnen voorspellen dat hij ooit met artsen en andere wetenschappers zou samenwerken aan zulke toepassingen? Waarschijnlijk niet, maar de wil om dingen te begrijpen en mogelijk maken die voorheen niet konden – dat zat er van jongs af aan al in. En dat is nooit verdwenen. #

'AI leidt tot meer inzichten bij complexe problemen'

door uit te vinden welke combinaties meer of minder nuttig zijn. Ze worden als het ware slimmer met elke ronde.' Dat gegeven is enorm krachtig bij complexe vraagstukken, in het bijzonder wanneer veel factoren tegelijk een rol spelen en er niet één duidelijk optimaal antwoord is, maar er een afweging tussen die factoren gemaakt moet worden. 'Het maakt ze bijvoorbeeld geschikt voor het plannen van uitbreidingen aan het energienetwerk (wat is de meest toekomstbestendige uitbreiding met de meeste overcapaciteit, tegen de minste kosten) of het ontwerpen van medische behandelplannen (welk plan geeft de grootste kans op genezing tegen de kleinste kans op bijwerkingen).'

Minder belastend

Een van de meest indrukwekkende toepassingen van zijn werk is in de gezondheidszorg, met name bij de behandeling van prostaat- en baarmoederhalskanker. Bosman werkt samen met artsen, fysici, radiotherapeutische laboranten, en onderzoekers van het Amsterdam UMC en het Leids UMC aan een techniek genaamd brachytherapie. Daarbij wordt een kleine radioactieve bron vlakbij de tumor gebracht via holle naalden, om de kanker van binnenuit te bestralen. Het doel: maximale effectiviteit met minimale schade aan omliggend weefsel. 'Onze algoritmen helpen om precies te bepalen waar en hoe lang de bron op verschillende plekken in die naalden stil moet staan om de beste afwegingen te vinden tussen de tumor voldoende bestralen en het gezonde omliggende weefsel zoveel mo-

Wat doen de wetenschappers van het Science Park in Amsterdam Oost eigenlijk? In Dwars vertellen ze wie ze zijn, wat hun werk inhoudt en wat dat voor ons kan betekenen. Op het Science Park wordt baanbrekend onderzoek verricht op het gebied van biologie, informatica, AI, chemie, wis-, natuur- en sterrenkunde en duurzame technologieën.

Een monument in de Transvaalbuurt

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Joe

Krakersbolwerk Joe's Garage bestaat alweer 20 jaar. Op 31 mei werd dat heugelijke feit door buurtbewoners, vriend(inn)en en vrijwilligers gevierd op het Steve Bikoplein. En natuurlijk ook rond hun pand aan de Pretoriusstraat 43.

Het opvallende front van Joe's Garage

Twee vrijwilligers van het eerste uur spreken uit naam van – natuurlijk, wie anders? – Joe. 'De inleidende kraak-schermutselingen begonnen in februari 2001. Toen werden op Pretoriusstraat 28 de 1e en 3e verdieping gekraakt. Twee hoog en de begane grond zijn

enige tijd later succesvol doelwit. Het hele pand is op een gegeven moment door de eigenaar te koop aangeboden. Zijn 'vriendenprijs' vonden wij nog altijd veel te marktconform. Op 9 juli 2005 openden we op nummer 28 begane grond Joe's Garage.'

Eigenaar vertrokken

Een vraag stellen is niet nodig. Joe gaat verder: 'Eind september 2005 kraakten we het hele pand Pretoriusstraat 43. De eigenaar van het pand was vertrokken naar het buitenland, op de loop voor justitie. Onder andere witwaspraktijken. Die situatie is sindsdien onveranderd, hij is nog altijd op de vlucht. Voor ons is het zo ideaal. Ook omdat gemeente en justitie hun handen niet vuil maken aan een eventuele legalisering, ook niet weten hoe ze dat zouden moeten aanpakken zonder de eigenaar. Toen in oktober 2008 nummer 28 werd ont-reuimd, verhuisde Joe's Garage per direct naar nummer 43.'

Zonder koevoet

Joe's Garage is een politiek sociaal centrum. Er zijn zeer diverse activiteiten. Op de agenda staan bijvoorbeeld filmavonden, muzikale optredens en vegetarische maaltijden. Maar groepen uit de buurt kunnen hier ook hun bijeenkomst plannen. Meeste naamsbekendheid heeft Joe's Garage ongetwijfeld met de succesvolle weggeefwinkel en het kraakspreekuur.

Joe: 'Het kraakspreekuur wordt de laatste jaren weer meer bezocht. In en net na de coronaperiode was er een dip. Het uitwisselen van informatie staat centraal bij het spreekuur. Wij worden door bezoekers getipt over mogelijke leegstand. En soms tippen wij woningzoekenden waar misschien iets te kraken valt. Waarbij we altijd benadrukken dat eerst uitgezocht moet worden wie eigenaar is en hoe lang en waarom een pand leeg staat.' De verschillen met vroeger zijn groot, toen boden mensen van een kraakspreekuur zich al snel met

koevoet en al aan om een woningzoekende te ondersteunen bij het kraken zelf. 'Nee, zo werkt het al lang niet meer,' beaamt Joe.

Open voor de buurt

Wel lijkt er een opleving van het kraken. Joe: 'Dat de vroegere woning van Marga Minco in de Tweede Oosterparkstraat is gekraakt heeft natuurlijk de kranten gehaald. In de Oetewalerstraat is enige tijd geleden gekraakt. En nog vorige week is een ruimte in het opgeknapte en verhoogde voormalige postgebouw op de hoek Kamerlingh Onneslaan / Middenweg gekraakt.'

'Nee, letterlijke bemoeienis met die kraakacties hebben wij niet. Maar er zijn veel informele verbindingen met andere 'clubs' in het circuit zoals Takland, Krakenburg en andere gekraakte sociale ruimtes. Met Pieter Nieuwlandstraat 93-95 is die band groter en formeler.'

'De weggeefwinkel is een groot succes. Zaterdagmiddag is de winkel altijd open. Maar spullen halen of brengen kan ook op veel andere momenten. Als er een activiteit gaande is staat de deur altijd open voor iedere buurtbewoner.'

Dat op de verdiepingen boven de gemeenschappelijke ruimte op dit adres een woongroep van acht personen de ruimtes vult is de letterlijke bijdrage aan het terugdringen van de woningnood. Joe's Garage is overduidelijk vóór kraken, tegen leegstand, vóór meer sociale huur en tegen onbetaalbare, kleine kamers. #

Meer info: <https://joesgarage.nl>

Science Park brengt kwantum de huiskamer in

Tekst: Anita Boelsums | Fotografie: Kees Wulffraat

Minecraft – het blokjesspel op de computer waarin je kunt bouwen en avonturen beleven – is wereldwijd een hit. Sinds kort speelt zich daar ook iets bijzonders in af. In de Quantum Realm, een game die begint in het nagebouwde Science Park in Amsterdam, druk je op de rode knop in het virtuele laboratorium. Vervolgens krimp je tot een kwantumdeeltje en beland je in een wereld waar de gewone natuurwetten niet meer gelden.

Bart Groeneveld

In die vreemde wereld lossen spelers puzzels op die zijn gebaseerd op kwantumverschijnselen. 'Neem de opdracht waarbij je pijlen moet afschieten,' vertelt Bart Groeneveld, programmamanager wetenschapscommunicatie en outreach aan de UvA. 'Met vier pijlen kun je eigenlijk nooit tachtig punten halen. Maar in de kwantumwereld kan iets tegelijkertijd op twee plekken zijn. Dus als je niet kijkt, belanden je pijlen in beide rozen tegelijk. En dat levert ineens wél die tachtig punten op.' Het klinkt ingewikkeld, maar wie speelt, ervaart direct dat kwantum anders werkt dan de natuurkunde die we gewend zijn. Het idee is dat spelers nieuws-

gierig worden: wat gebeurt hier nou eigenlijk? En wie meer wil weten, ontdekt dat je er opleidingen en beroepen voor kunt vinden – van mbo tot universiteit.

Nieuwe generaties nodig

Het idee voor de Minecraft-game ontstond toen Nederland via het Nationaal Groeifonds Quantum Delta NL fors investeerde in onderzoek naar kwantumtechnologie. Ons land wil daarin Europees koploper worden. Groeneveld: 'Daar heb je nieuwe generaties voor nodig. Maar hoe bereik je jongeren?' Op dat moment kwamen twee ideeën mooi samen. Dimitri van Esch, ondernemer op Start-up Village, dacht na over een spel om jongeren te interesseren voor kwantum. Groeneveld had het plan om dit juist in Minecraft te doen en beschikte over financiering.

Minecraft-game maakt wetenschap spelenderwijs begrijpelijk

Zo ontstond de samenwerking. De ontwikkeling kwam in handen van gamebouwer Fun Creators, samen met onderzoekers van Science Park. Daarbij was het extra leuk om het eigen terrein

na te bouwen. Spelers lopen eerst echt door de gangen van de Faculteit Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica – met posters en al – voordat ze in de kwantumwereld verdwijnen.

Miljoenenpubliek

Dat het aanslaat, blijkt uit de cijfers: sinds de lancering in maart is de game al 1,9 miljoen keer gedownload en beoordeeld met vier van de vijf sterren. Daarmee is het volgens Groeneveld 'de meest succesvolle outreachactiviteit ooit' binnen het Quantum Delta-programma. Ook docenten zijn enthousiast. Sommige natuurkundeleraren gebruiken het spel als huiswerkopdracht en praten er de volgende les met hun klas over verder. Handig, want kwantum staat tegenwoordig zelfs in het vwo-examenprogramma en is lastig uit te leggen.

Zaaien op vruchtbare bodem

Het spel past in een bredere aanpak van outreach op Science Park: van practicumkisten tot kinderlezingen en activiteiten in buurthuizen. 'Het gaat ons er niet om zoveel mogelijk studenten te werven, maar om jongeren te laten ontdekken waar hun interesse ligt,' zegt Groeneveld. 'Als ze daardoor hun eigen nieuwsgierigheid volgen en een studie kiezen die echt bij hen past, dan hebben wij ons doel bereikt.' Voor hem draait het om zaadjes planten. Een spel, een les, een gastcollege – elk contactmoment kan iemand aan het denken zetten. 'Als jongeren denken: hee, dit raakt me, dan weten ze in ieder geval waar ze verder kunnen zoeken. En dat is precies de bedoeling.' #

‘Drie Europa Cups gewonnen, dat kan geen supporter me meer nadoen’

Tekst: Jaap Stam | Fotografie: Kees Wulffraat

In de 125 jaar dat Ajax bestaat, was Leo van Bochove er 25 jaar bij. In die tijd won zijn club alles wat er te winnen viel. Zijn grootste teleurstelling? De verhuizing van stadion De Meer naar de Johan Cruijff Arena.

‘De Meer was thuishome, het was familie.’ Zelfverzekerd en vol bravoure togen de supporters naar het stadion, met lijn 9 of over de brede stoep langs de Middenweg. ‘De wedstrijd was al gespeeld, de vraag was met hoeveel we zouden winnen. We hadden geen geld, maar wel de beste spelers dankzij de jeugdopleiding.’ Leo van Bochove (60) herinnert zich een uitspraak van de voorzitter van Atletico Madrid nadat diens club was afgedroogd door Ajax. ‘Die vergeleek Ajax met een oliebollenmachine waar de talenten aan de lopende band uit rolden.’

Donald Duck

Het oude stadion in de Watergraafsmeer was gemoedelijk en toegankelijk, vindt Van Bochove. Ooit glipte hij op een onbewaakt ogenblik met een paar maten het spelershome binnen, waar ze doodgemoedereerd een pilsje pakten. ‘Her en der zaten spelers, hun familie en wat clubmensen. Ze dachten dat wij erbij hoorden, denk ik. In een hoek zat Ronald de Boer de Donald Duck te lezen. Hij was die middag gedebuteerd en had gescoord voor 20 duizend toeschouwers.’

Heilige Geest

Suppoosten, vaderlijke figuren met niet zelden een kloeke sigaar tussen de lippen geklemd, hadden een pet met Ajax in goudkleurige kapitalen boven de klep. Die had Van Bochove graag gejat, maar dat is hem nooit gelukt. Van Bochove maakte mee dat Ajax een elektronisch scorebord in gebruik nam. Het was een bron van leedvermaak, het duurde twee jaar eer het redelijk functioneerde. Vak M heette de Hennepzijde vanwege de hasjdampen die eruit opstegen. Het gedeelte van de hoofdtribune waar de goed gesoigneerde spelersvrouwen zaten werd de engelenbak genoemd. Op de tribunes werden worsten verkocht. Het kon allemaal in De Meer, waarvan hulptrainer Bobby Haarms zei: ‘Als ik de poort binnenrijd, dan is het alsof ik de Heilige Geest over me krijg.’

Eretribune

Van 1978 tot 2003 had Van Bochove een seizoenkaart. In die 25 jaar won Ajax de Europa Cup 1, 2 en 3 en hij was erbij. In Wenen toen Ajax in 1995 zijn vierde Europa Cup 1 veroverde (enkele jaren daarvoor omgedoopt tot Champions League) door bekerhouder AC Milan met 1-0 te ontronen. Een onvergetelijke avond waarop de gelouterde vedetten van Milan verloren van het voornamelijk uit eigen jeugdspelers samengestelde Ajax. Van Bochove aanschouwde het spektakel vanaf de eretribune. ‘Door een fout hadden mijn maten en ik kaartjes voor een Milanvak gekregen. Een suppoost zou ons naar de andere kant brengen, maar halverwege zei hij: jullie vinden het wel. We waren op de eretribune en zijn daar gaan zitten.’

Zenuwenwedstrijd

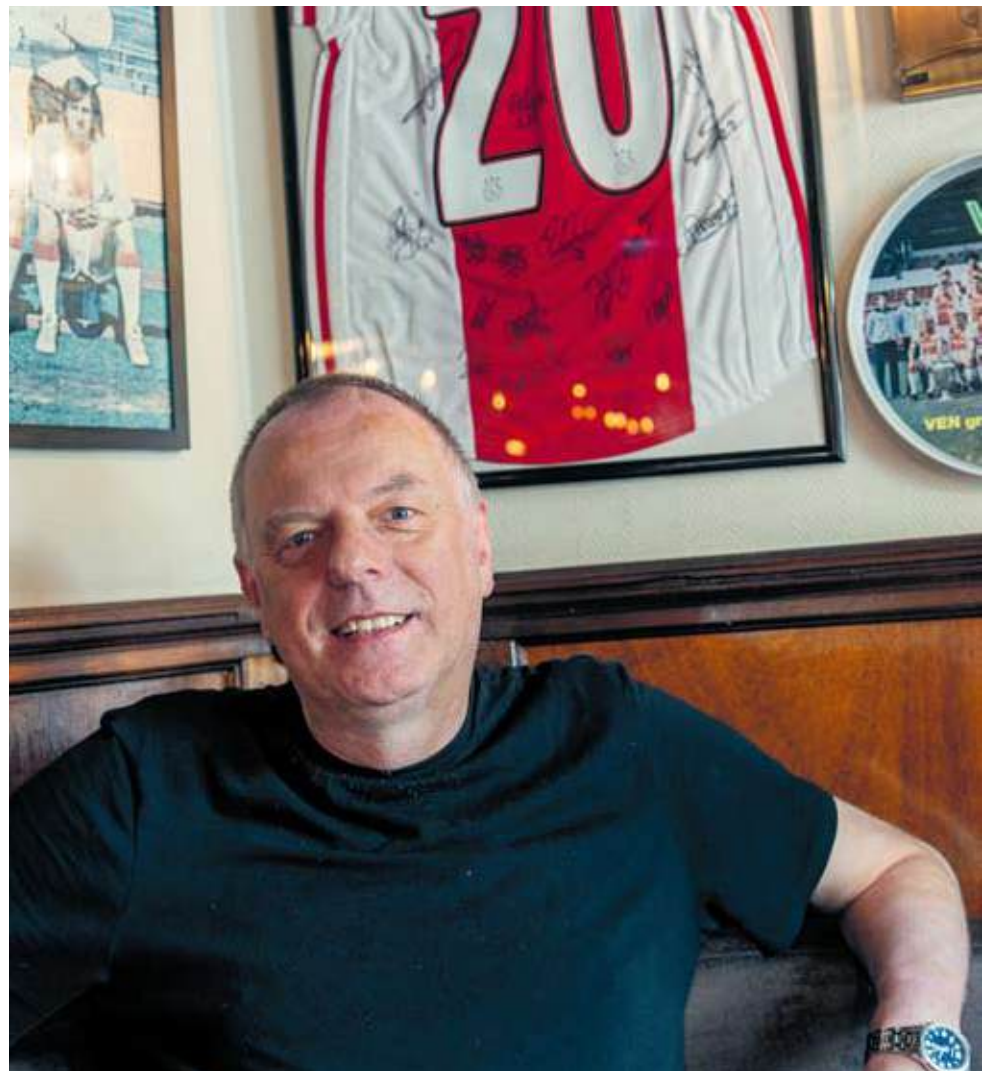
Hij was in Turijn en Amsterdam toen Ajax in 1992 de Europa Cup 3 won. De finale bestond uit een uit- en thuiswedstrijd. Na de 2-2 in Turijn werd het thuis 0-0. Doordat uitdoelpunten dubbel telden als na twee wedstrijden de stand gelijk was, volstond een doelpuntloos gelijkspel. Van Bochove: ‘Het was een zenuwenwedstrijd. Torino raakte twee keer de paal en vlak voor tijd knalden ze op de lat.’

Van De Meer tot de Arena – Leo van Bochoves verhaal bij 125 jaar Ajax

En hij was in Athene, waar Ajax in 1987 de Europa Cup 2 veroverde door het Oost-Duitse Lokomotive Leipzig met 1-0 te verslaan. Van Bochove: ‘De Europa Cup 2 bestaat niet meer, dus geen supporter kan mij dat meer nadoen, die drie Europa Cups winnen.’ Zijn seizoenkaart gaf toegang tot alle wedstrijden van Ajax in De Meer en het Olympisch Stadion. Alle competitiewedstrijden, alle Europa Cupwedstrijden en alle vriendschappelijke wedstrijden. Uitgezonderd waren de wedstrijden om de KNVB-beker, want die recepte moest Ajax delen met de tegenstander. In 1979 kostte zijn staanplaats 85 gulden, 122 euro omgerekend naar de waarde van nu.

Johan Cruijff Quiz

Als 7-jarig jochie bezocht hij voor het eerst Ajax aan de hand van zijn vader, ‘die ook helemaal dol was van Ajax’. Het was meteen de Klassieker Ajax-Feyenoord (2-1). Van Bochove komt uit

Leo van Bochove in zijn stamcafé De Avonden

een voetbalfamilie. Zijn opa kon aardig voetballen en speelde bij Zeeburgia, de club die bij zijn oma thuis is opgericht. Een aanbieding van Ajax sloeg zijn opa af. ‘Als hij naar Ajax was overgestapt was het huwelijk niet doorgegaan en had jij mij nu niet gesproken.’ De geboren Jordanees verhuisde op zijn 10de naar de Watergraafsmeer. Tegenwoordig woont hij in Diemen. In zijn tuin staan twee rode stoeltjes van de Reynoldstribune, relikwieën uit De Meer. Op de vensterbank aan de straatkant staat een grote trofee te glimmen, de Johan Cruijff Quiz in café De Avonden heeft hij al twee keer in de wacht gesleept. ‘Normaal mag je een beker houden als je drie keer hebt gewonnen, maar ik weet niet of ze er bij De Avonden ook zo over denken.’

Hoogtepunten

In de jaren dat Van Bochove op de tribune zat, vierde Ajax genoeg andere sportieve hoogtepunten. Twee springen eruit: de 3-1 in 1987 tegen het Zweedse Malmö en de 14-0 in 1984 tegen Red Boys Differdange uit Luxemburg. Ajax-Malmö was de kwartfinale Europa Cup 2 met coach Johan Cruijff, die de overwinning ‘de eerste stap naar de terugkeer op het internationale podium’ noemde. De 17-jarige Dennis Bergkamp maakte die avond zijn thuisdebuut. ‘Toen hadden we nog spitsen’, zegt Van Bochove die er in een adem Cruijff,

Bosman, Kieft, Van Basten en Kluyvert aan toevoegt. Een paar maanden later wonnen de Amsterdammers de Europa Cup 2.

De monsteroverwinning op Red Boys is de grootste zege van Ajax in De Meer. Het was de revanche van een getergd Ajax dat uit met 0-0 gelijk had gespeeld tegen de Luxemburgse dreumes. De Ajacieden hadden afgesproken dat aanvoerder Dick Schoenaker na elk doelpunt snel de bal uit de goal zou halen om de vaart erin te houden. Ajax schoot uit de startblokken, scoorde na drie minuten en maakte er een galavorsteling van. Van Bochove: ‘Een omhaal van Van Basten kwam tegen de lat. Als die erin was gegaan was ik meteen naar het café vertrokken. Dan had ik genoeg gezien, mooier zou het niet worden.’

Stamkroeg

In 1996 verkaste Ajax naar de Arena, Van Bochove verhuisde mee. Na zeven jaar Arena hield hij het voor gezien. Hij miste de sfeer van De Meer en de plek waar hij was neergezet beviel hem allerminst. ‘Ajax had ons beloofd dat we met onze vriendenclub bij elkaar zouden blijven, maar we werden gesplitst. Ik stond achter de goal, boven de F-side, de tweede rij van boven. Een klere eind klimmen, roltrappen waren er nog niet.’ Sindsdien kijkt hij thuis of in zijn stamkroeg De Avonden. #

Twee stemmen en een gitaar

Tekst en fotografie : **Ans van Stijgeren**

In Amsterdam Oost bruist het van de activiteiten op allerlei terreinen. Bewoners weten elkaar te vinden in hun gezamenlijke passie en vormen clubjes of bands. Neem bijvoorbeeld drie buurtgenoten uit de Watergraafsmeer, die samen de formatie Jamming Watergraafsmeer zijn begonnen.

Zonder versterking, maar vol geluid: Jamming Watergraafsmeer aan het werk

Tijdens een repetitie in een van de huiskamers worden muziekstandaards uitgekapt, bladmuziek klaargezet, de gitaar gestemd en al snel klinken de eerste noten van *Dance with me*. Geen gesleep met microfoonstandaards en geluidsboxen want deze band speelt niet versterkt maar akoestisch. Waarom? Peter, de gitarist legt uit: 'Zo proberen we muziek terug te brengen

tot de essentie. Als je hard speelt klinkt het al snel goed, maar als je zacht speelt moet het écht goed klinken.'

Gewoon leuke liedjes

Annetta, een van de zangeressen, vult aan: 'Het heeft ook te maken met meerstemmigheid, je moet meer naar elkaar luisteren en goed op elkaar afstemmen.' Lucy, de andere zangeres:

'De liedjes moeten geschikt zijn voor twee stemmen en een gitaar en een mooie melodielijn hebben, gewoon leuke liedjes. Bij elke repetitie brengen we alle drie een nieuw nummer in. Spelen wat je leuk vindt en in principe niet oefenen om op te treden, dat geeft teveel druk.'

1, 2, 3, 4, de gitaar begint, de eerste stem valt in, daarna de tweede. *Haven 't we lost enough*. Het klinkt prachtig. Toch zijn ze nog niet helemaal tevreden. Lucy: 'Dit nummer is lastig zingen maar de baslijn is erg mooi.'

Ontroerend

Hoewel hun insteek is om niet teveel op te treden kijken de bandleden terug op een heel bijzonder optreden in Woonvoorziening De Marius Meijboom op IJburg. Het is een woon- en logeershuis voor kinderen en volwassenen met een (zeer) ernstige meervoudige beperking. Annetta: 'Ik vond het spannend, in het begin voelde ik me ongemakkelijk, maar later ging het steeds beter.' Carla kan zich dat heel goed voorstellen. Ze is persoonlijk begeleider van drie bewoners. 'Deze doelgroep is voor veel mensen onbekend en de bewoners zelf moesten ook wennen aan de nieuwe gezichten. Ik heb de band uitgenodigd omdat ik wilde aftasten of deze vorm van live muziek zou aanslaan. 'En?' 'Gigantisch!' zegt ze enthousiast. 'Bij de bewoners én bij de moeders. Het was Moederdag, dus er was een aantal moeders aanwezig. De bewoners reageerden heel goed, ik zag dat ze alerter en vrolijker werden. Peter: 'Ik kon zien dat we contact maakten, dat er een emotie was, heel ontroerend. Zeker voor herhaling vatbaar.'

Tot slot hebben jullie nog tips voor beginnende bands? Annetta: 'Zoek bandleden bij je in de buurt, en kies een

Optreden in De Marius Meijboom: klein gebaar, groot effect

vaste dag in de maand om te spelen.' 'Niet teveel naar het resultaat kijken,' vult Peter aan. 'Gewoon lekker beginnen. Het belangrijkste is dat je samen lol hebt.' #

Band: Jamming Watergraafsmeer
Samenstelling: Peter, gitaar, Lucy en Annetta, zang
Oefenen: 1 x per maand
Soort muziek: jaren 60, 70 en 80 met een uitschieter naar Beyoncé
Wil je een keer meezingen of meespelen? peterluthart@gmail.com
Tip: www.muzikanten.org
Wil je als vrijwilliger helpen met koken, spelletjes doen of muziek maken bij de Marius Meijboom? www.mariusmeijboom.nl
Wil je zelf met je club of activiteiten in Dwars staan? Mail naar dwarskrant@gmail.com

Zonder streng dieet op een gezond gewicht

Tekst: **Jim Jansen** | Fotografie: **Eddy Ellert**

Journalist Jim Jansen en fotograaf Eddy Ellert begeven zich door Amsterdam-Oost en komen bekende en onbekende buurtgenoten tegen. Deze keer Kjeld de Ruyter die mensen helpt om gezonder te gaan leven.

Het Flevopark ligt er prachtig bij als we via de Valentijnkade koers zetten naar de oevers van het Nieuwe Diep. Bij de sportcontainer waar je allerhande rek- en strekoefening kan doen, worden we opgewacht door een even sportieve als afgetrainde persoon met op zijn borst zijn naam: Kjeld. Hij vond dit een geschikte plek om af te spreken, want een kleine work-out kan je bij eerder genoemde container doen. En passant meldt hij dat je in het Nieuwe Diep ook heerlijk kunt zwemmen. 'Niet alleen nu in juli, maar in de winter ben ik vrijwilliger bij de Amsterdam Ice Swim en duik ik, welke temperatuur het ook is, er altijd even in.' Zijn hele werkende leven is hij al grafisch vormgever en tijdens corona was hij niet alleen de ontwerper, maar ook de fotograaf van het boek *Zwimmersgeluk*. 'We reden dwars door Nederland op zoek naar mooie open waterplekken en spraken met wetenschappers over de gezondheidseffecten van bewegen in het algemeen en zwemmen in het bijzonder.' Na corona kreeg hij geleidelijk minder vormgevingsklussen en besloot hij zich om te scholen tot gewichtsconsulent en

personal trainer/beweegdeskundige overgewicht en obesitas. Zijn bedrijf heet VSGL.nl hetgeen staat voor, inderdaad, Voeding en Sport – Gezonde Leefstijl. 'Ik leer de mensen hoe ze stap voor stap naar een gezond gewicht en gezonde leefstijl kunnen toewerken.'

'In Zwimmersgeluk zei emeritus hoogleraar Jaap Seidell: 'Gezonde voeding en een verstandig leefpatroon zijn van essentieel belang voor een prettig leven. Alles wat we doen, is van invloed op het immuunsysteem en dat moet je je leven lang onderhouden.' Hij en ook de andere wetenschappers uit het boek hebben mij geïnspireerd om de stap naar het coachen te zetten.'

Over waarom mensen, letterlijk en figuurlijk, in beweging moeten komen, is hij helder. 'In de samenleving zie je verschillende tendensen. Nederland vergrijsst in een rap tempo en daarnaast heeft meer dan de helft van de volwassen mensen overgewicht. Daardoor heeft deze groep een grotere kans op diabetes type 2, hart- en vaatziekten, rug- en gewrichtsklachten en verschillende soorten kanker. Als je voldoende

beweegt en daarbij gezond eet, verlaag je de kans hierop en ga je je ook meteen beter voelen.'

Voor de sportcontainer laat Eddy hem poseren en vertelt hij tot slot dat inclusiviteit voor hem van groot belang is. 'Ik snap dat mensen het spannend vinden of misschien lastig kunnen betalen. Daarom organiseer ik dit najaar in

samenwerking met leefstijlnetwerk Fit In Oost in buurthuis De Meevaart een serie van vier workshops over voeding en beweging, tegen een kleine bijdrage van € 20 (Stadspas € 5). Voor iedereen die graag wil begrijpen hoe je zonder streng dieet op een gezond gewicht kunt komen en blijvend je gedrag kunt veranderen.' #

Kjeld de Ruyter wil iedereen de kans geven op een gezond gewicht te komen.

Onafscheidelijk

En toen...

Tekst: **Melissa Plomp**
Illustratie: **Ruud Meijer**

‘Goeiemorgen! De barbier voor u!’ De barbier schelde voor de vierde keer en wachtte geduldig bij de deur. ‘Niemand thuis?’ vroeg de melkboer. Hij zette zijn melkkar stil voor de woning op de hoek van de Middenweg en de Wakkerstraat en sprong van de bok. De barbier haalde zijn schouders op. ‘Normaal is de heer Roskam heel punctueel. Elke ochtend om zeven uur zit hij klaar voor zijn scheerbeurt.’ ‘Is zijn huishoudster niet

thuis?’ De melkboer stak zijn hoofd door het rampje in de voordeur. ‘Vol-uk! De melkboer!’ Na een paar minuten gaf de barbier het op. ‘Ik kom straks nog wel een keertje terug.’ Ook de melkboer sprong weer op zijn wagen en zette het paard in beweging.

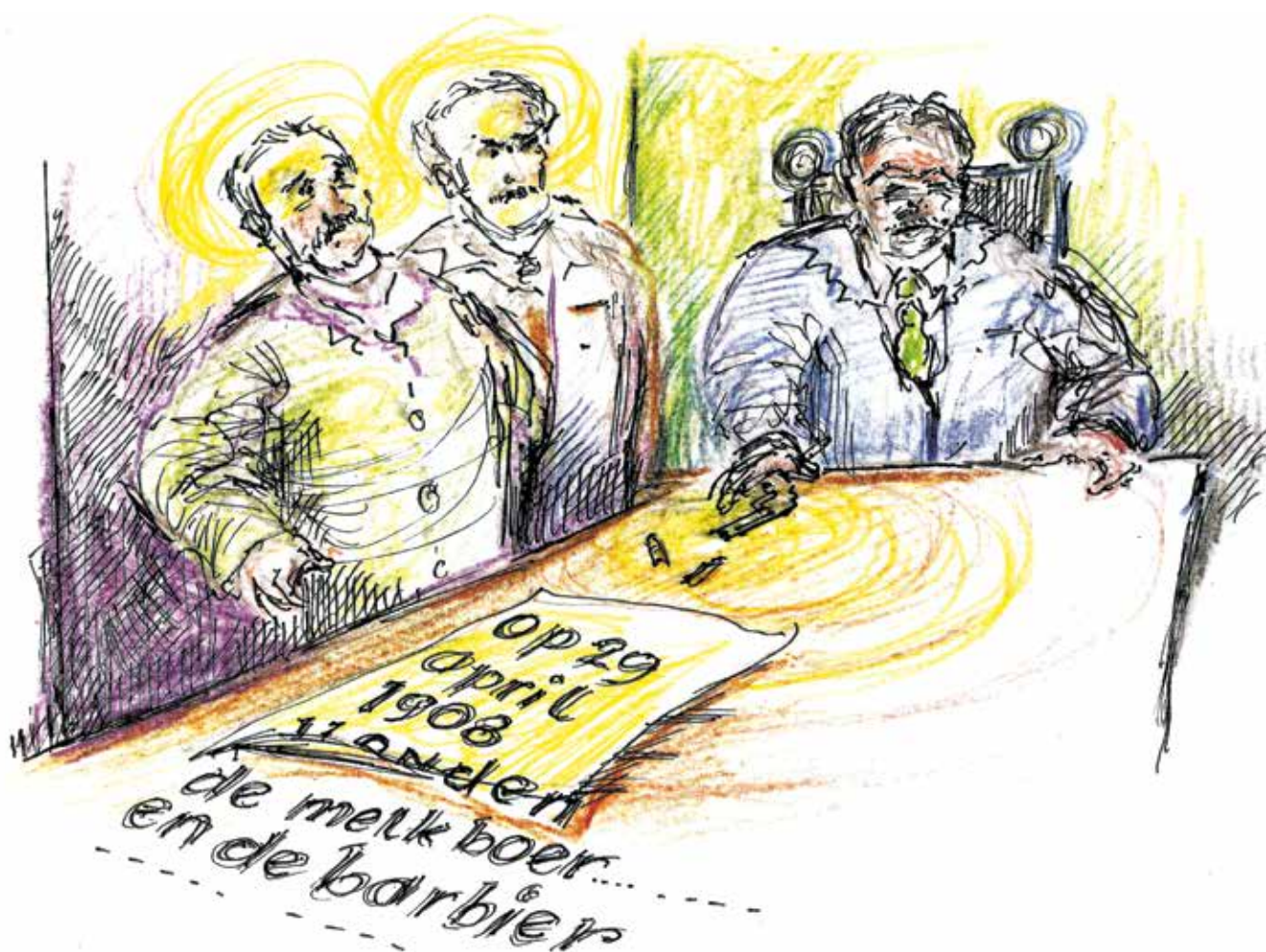
De melkboer rondde zijn bestellingen in de buurt af. Het was half acht. Nog vroeg. Onderweg naar zijn zaak kwam hij opnieuw langs het huis op de hoek. Het zat hem niet lekker dat de twee oudjes niet thuis gaven. De heer Roskam was een altijd vrolijke man, die door

iedereen in de buurt zeer bemind werd. Hij en zijn huishoudster waren al decenia lang onafscheidelijk. Hoewel de hele buurt wist dat ze heimelijk als man en vrouw leefden, deed men alsof men dat niet wist. De barbier kwam ook net aanwandelen met zijn scheergerei. Nogmaals schelde het tweetal. ‘Mejuffrouw, u heeft uw flessen niet buiten gezet. Heeft u nog melk nodig vandaag? En de barbier is hier voor meneer. Hallo?’ ‘Wat denkt u, moeten we de veldwachter waarschuwen?’ vroeg de barbier bezorgd. ‘Ik denk dat we beter zelf

een kijkje kunnen nemen. Je weet het maar nooit met zulke oudjes. Misschien zijn ze ziek geworden’, antwoorde de melkboer, terwijl hij zijn arm door het raampje in de deur stak en de deur van het slot trok. Voorzichtig liepen de heren de trap op, bang om de twee oude mensen te laten schrikken als zij onverwacht twee mannen de kamer binnen zouden zien komen. Ze klopten nogmaals op de deur van de woonkamer, alvorens binnen te stappen. Onmiddellijk hield de melkboer de barbier tegen. ‘Moment, dit is geen fijn gezicht, mijn beste’. De barbier drong zich langs de melkboer naar binnen en slaakte een zucht.

In zijn leunstoel zat de oude heer Roskam, gekleed in zijn beste pak. Zijn rechter slaap kleurde donker. Op de grond naast zijn stoel lag een revolver, op tafel lagen drie lege kogelhulzen. Bezorgd liep de melkboer door de kamers. Alles zag er keurig schoon en opgeruimd uit. ‘Mejuffrouw M? Mejuffrouw? Ach...’ De huishoudster, al jarenlang de trouwe metgezel van haar werkgever, lag in haar netste kleren met een bebloed gelaat, op bed, haar benen op de vloer. Het bed was opgemaakt. De barbier gluurde bleek de kamer in. ‘Ik- ik denk dat ik de veldwachter nu maar zal gaan waarschuwen’. #

Op 29 april 1908 vonden de melkboer en de barbier van de 75-jarige meneer Roskam hem thuis. Hij had zichzelf gedood met een revolver. Nadat hij zijn geld verkeerd belegd had, had de voormalig exploitant van theetuin Oud-Roosenburch wegens financiële problemen besloten tot deze wanhoopsdaad. Hij en zijn 70-jarige huishoudster, in de kranten slechts genoemd als ‘Mejuffrouw M.’, waren zo aan elkaar gehecht dat zij niet zonder elkaar wilden leven. Zij had hem dan ook verzocht haar eerst dood te schieten, zo concludeerden de veldwachters die ter plaatse kwamen.

Dansende woorden in de gedichten van Erik Lindner

Tekst: **Esther van der Zee**

De Nederlandse dichter Erik Lindner komt oorspronkelijk uit Den Haag maar is op het moment woonachtig in Amsterdam Oost. Het pas uitgekomen *Hout* is de zevende dichtbundel van zijn hand. Er staan weer prachtige gedichten in over de natuur, maar ook andere onderwerpen zoals hoe wij mensen kunnen dansen in onze relaties met andere mensen.

Uit een serie gedichten onder de titel *De Dans* volgt hieronder een vers uit *Hout*:

*Ruimtelijk is alles boven de tafel
nu ze binnen is en schuin naast mij zit
op de rand van de stoel voorover buigt
me bij mijn lurven grijpt
als ze het aan mij ontbrekende ontkleedt
en zich uit mij wegpraat
mij opnieuw uit zich wegmaakt*

*terwijl de ramen op het netvlies
gelijktijdig naar rechts beginnen te schuiven
achter haar te gaan staan en zo
te ontkomen aan de dans*

Een gedicht dat mij bijzonder aansprak tijdens de warme augustusdagen is natuurlijk een gedicht over

de zee:

*Zeenat, regengeluid, dichtslibbend zicht
vlokken die over zand glijden
ophopend tegen de treden slaan over de kade
naar de deuren in hun hengsels in de huizen
over de reling over de drempels
bijna na*

*bij de zee uit
uit de zee*

Dit gedicht doet mij denken aan vissersdorpen waar mensen eeuwenlang gevechten hebben gevoerd met de getijden van de zee. Misschien is het wel helemaal anders bedoeld door Lindner. Wellicht is hij in zijn jeugd in Scheveningen geweest en heeft hij daar een en ander opgesnoven aan visserscultuur.

Lindners eerder verschenen bundels zijn vertaald door Van Oorschot in het Duits, Engels, Frans en Italiaans. De poëzie zat hem al jong in het bloed. Hij begon op zijn zestiende met het voordragen van gedichten. In 1996 debuteerde hij bij uitgeverij Perdu met de dichtbundel *Tramontane*. In 2013 verscheen bij De Bezige Bij zijn eerste roman, *Naar Whitebridge*, in 2021 gevolgd door *51 manieren om de liefde uit te stellen* bij Van Oorschot.

Lindner zat niet stil en richtte een tijdschrift op: *Terras*. Daarnaast schreef hij recensies voor onder meer *Ons erfdeel*. Hij was adviseur en coördinator van het literaire programma van de Jan van Eyck Academie en is docent poëzie bij de schrijversvakschool Amsterdam. #

Poppentheater Koos Kneus

Voorstellingen op zondagen, altijd inclusief schminken.

zo 7 en 28 sept en 5 okt 11.00-12.15:

Bibi en de Zonnebloem! (2-4 jr)

zo 7 en 28 sept en 5 okt 13.00-15.00:

Bibi en de Zonnebloemwedstrijd! (4-8 jr)

door gastspeler: Scratch Marionetten (van Janet Cratchley)

zo 14 sept:

Gesloten

zo 21 sept 11.00-12.15:

Een huishouden van Jan Klaassen! (2-4 jr)

zo 21 sept 13.00-15.00:

Jan Klaassen en Katrijn en de

Grote Broze Wolf (4-8 jr)

door gastspeler: Poppenkast

Opgepast (Erik van Ophem)

zo 12 en 19 okt 11.00-12.15:

De kleine, stoere fee! (2-4 jr)

zo 12 en 19 okt 13.00-15.00:

De fee en de fluisterboom! (4-8 jr)

door gastspeler: Lulu's poppen-

theater (Marloes Gies)

zo 26 okt 11.00-12.15:

Jan Klaassen en het eigenwijze ei

(2-4 jr)

zo 26 okt 13.00-15.00:

Jan Klaassen en de kruipende

kelderbeesten (4-8 jr)

door gastspeler: Poppenkast

Opgepast (Erik van Ophem)

Reserveren noodzakelijk! Via web-

site of tel.nr. 020-6928532.

Voor reserveren en meer info:

www.kooskneus.nl

Plein Theater

do 4 sept 21.00, vr 5 sept 21.00,

za 6 sept 17.30 en 21.30:

FRINGE: To believe in Magic

– Rosa Doornenbal and the

Tricksters

wo 10, do 11, vr 12 en za 13 sept

20.00:

FRINGE: Henry Flowers – Light /

Light Collective

do 18 sept 20.00:

Double Bill: Looking Forward

& Conversations with Shadows

(dance performance)

zo 21 sept 15.00:

Nieuwe Noten Amsterdam:

Liaisons – Jenna Vergeynst (harp),

Myrthe Bokelmann (dans/perfor-

mance)

za 27 sept 20.30:

Huilen Onder Water – Laura Nieu-

wenhuis (theatre)

do 2 okt 19.30:

Argentijnse bandoneon – solo

concert van Matias Gobbo

za 4 okt 20.30:

Eerbetoon aan Mahalia Jackson,

Queen of Gospel – Denise Jannah

zo 5 okt 15.00:

Hey Wollie – Maskermeiden (2+)

za 11 okt 20.30:

How Now Becomes Then (dance

performance)

do 16 okt 20.30:

Blad & Blazers Festival – Young &

Promising (concert)

vr 17 okt 20.30:

Blad & Blazers Festival – Fluit &

Traverso (concert)

za 18 okt 20.30:

Blad & Blazers Festival – Compo-

sed & Improvised (concert)

zo 19 okt 15.00:

Blad & Blazers Festival – Orpheus

Down (concert)

za 25 okt 20.30:

Sodom – Arno Verbruggen (the-

atre)

Zie verder: www.plein-theater.nl

Badhuistheater

za 6 sept 20.00:

Fragments (a mystery thriller

long-form improv play)

wo 10 sept 19.00 – 22.00:

Dystopia – Improve your own

Brave New World

za 13 sept 20.00:

A welcome distraction presents...

Game Show

vr 19 sept 20.00:

Good Egg Improv

za 20 sept 20.00:

'Na Stojaka' – Czech stand-up

comedy night

zo 21 sept 15.00:

Sappho – A native of the island of

Lesbos

do 25 sept 20.00:

Maestro (twelve improvisers

enter; one improviser leaves)

vr 3 okt 20.00:

Butch Cassidy – A sundance kid

Czech comedy theatre

Zie verder www.badhuistheater.nl

De Nieuwe KHL

zo 21 sept 16.00 – 18.00:

Nederlied – Blij 2 'Liedjes om

nooit te vergeten'

zo 21 sept 20.30 – 22.30:

Nederlied – Blij 2 'Liedjes om

nooit te vergeten'

zo 28 sept 16.00:

Yorik van Norden

vr 3 okt 20.30 – 21.30:

Cato van Dijck en Anton Gouds-

mit

vr 10 okt 20.30:

Abel's Americana

do 23 okt 20.30 – 21.30:

Trio Galantes – 'De Galante Ver-

lijding'

Meer info: www.denieuwekhl.nl

Jungle Amsterdam

---ELKE WEEK---

elke ma 20.00 – 00.00:

Kizz Meetup, met DJ Traybeatz

elke di 09.30 – 12.00:

Sfera / Rond-Om Dansworkshops

voor vrouwen uit Oost

elke wo 15.30 – 17.30:

Criola Dans & Community

Workshop (inloopworkshop voor

vrouwen uit Oost)

elke wo 20.00 – 22.00:

Biodanza met Lyan

elke do 09.00 – 12.00:

Luna (inloopworkshop voor vrou-

wen uit Oost)

elke vr 10.00 – 11.30:

Clara (dansworkshop voor vrou-

wen uit Oost)

---AGENDA---

za 6 sept en 4 okt 10.00-18.00:

Ambrosia Ecstatic Rave & Cacao

ceremonie

zo 14 sept en 12 okt 20.00-00.00:

Lindy Hop

za 20 sept 20.00 – 00.00:

Nataraj Amsterdam

zo 28 sept en 26 okt 19.00-23.00:

Tango Salon met DJ Arjan 'el Ir-

resistible'

Zie verder www.jungle.amsterdam

Afvalpaleis

Locatie: Dapperstraat 76-82

open van wo t/m za 12.00 –

17.00:

elke wo 12.00 – 17.00:

Repair Café Elektronica

elke do 12.00 – 17.00:

Repair Café Textiel

elke vr 11.00 – 13.00:

Infopunt duurzaamheid, inclusief

groen- en afvalspreekuur

Zie verder www.jungle.amsterdam

Wereldmuseum Amsterdam

---TENTOONSTELLINGEN---

t/m 3 jan 2027:

Teruggeven, houden, of...?

altijd te doen:

Raad van de Raaf: doe-tentoon-

stelling voor klimaathelden (vanaf

6 jaar)

(open op za en zo en elke dag

tijdens schoolvakanties)

altijd te zien:

Onze koloniale erfenis

altijd te zien:

What's the story?

altijd te zien:

Things That Matter

Meer info, ook over eenmalige ac-

tiviteiten: www.tropenmuseum.nl

Framer Framed

---EXPOSITIES---

van 12 t/m 21 sept, di-zo 12.00-

18.00:

'Lawan!' ('Vecht!')

Aandacht voor nalatenschap van

postkoloniale, imperialistische

uitbreiding in de Indonesische

archipel en West-papoea, met

werk van collectief Watch65,

kunstenaar Kevin van Braak en

het Udeido Collective.

---ACTIVITEITEN---

vr 12 sept 18.00-21.00:

Opening 'Lawan'

Meer info: framerframed.nl

Tot Zover

t/m 7 sept, wo t/m zo 11.00 –

17.00:

Expositie: Travelers – nieuwe

doodsportretten

t/m 7 sept, wo t/m zo 11.00 –

17.00:

Installatie: Voor als je doodgaat

t/m 7 dec, wo t/m zo 11.00 –

17.00:

Fotoserie: Grafseries – Arnold

Weel

altijd, wo t/m zo 11.00 – 17.00:

Top-13 Collectie

Meer info: www.totzover.nl

De Nieuwe Ooster elke eerste zondag van de maand om 13.00:

Rondleiding door Stichting

Arboretum De Nieuwe Ooster;

opgeven via www.denieuweoos-

terbomenpark.nl/rondleidingen

elke laatste zondag van de

maand van 11.00-13.00:

Nabestaandencafé in café

Roosenburgh; aanmelden:

m.smeding@amsterdam.nl

Meer info: www.denieuweooster.nl

Genieten

---ELKE WEEK---

elke di 17.30:

Resto van Harte, gezellig avondje

uit met driegangen diner

Reserveren: 0900-9003030 of

restovanharte.nl

vr 5 sept 18.30-22.00:

Braziliaanse avond: livemuziek

van Banda 66 en DJ Gatinha

draait

do 11 sept 15.30-18.00:

Opening van tentoonstelling 'Hoe

zie je mij?'

Over beeldvorming van men-

sen met een licht verstandelijke

beperking.

do 11 sept 18.30-20.30:

Alzheimertheehuis: een voorlich-

ting – en ontmoetingsplek voor

mensen met dementie (met of

zonder) migratie achtergrond.

vr 12 sept 16.00-19.00:

HeenenWeer Oost: een informa-

tieve middag om de organisatie

beter te leren kennen.

zo 14 sept 15.00-18.00:

Assadaaka – Politieke Participatie

‘Schilderen is fijn om te doen’

Tekst: Ank Engel | Fotografie: Frank Schoevaart

Na zijn pensioen kwam Dirk Beekhoven via zijn burens in contact met een teken- en schilderclub. Hij begon er met tekenen en ging later verder met schilderen. Afgelopen zomer was er een expositie met zijn werken in het Hoekhuis (Fizeastraat, Amsteldorp).

Dirk Beekhoven schildert bij voorkeur landschappen en natuur. Op de ambachtsschool heeft hij ook lessen technisch tekenen gehad, maar dat was lang niet zo fijn om te doen. Hij ging naar de mulo en de kunstrijverheidsschool en werd orgelbouwer en werkte ook een aantal jaren in een offset drukkerij.

‘Of iedereen kan leren tekenen weet ik niet. Het gaat om het plezier. Het kan ook heel gezellig zijn met anderen samen, zoals in het Hoekhuis in Amsteldorp op zaterdagochtend.’

‘Kunst uit de buurt’

De bezoekers van de expositie ‘Kunst uit de buurt’ kijken met bewondering naar het werk van Beekhoven. Zijn vrouw Corrie vindt alles wat haar man maakt erg mooi. Dirk denkt daar zelf een beetje anders over omdat hij er soms aan twijfelt of zijn werk niet te gewoon is en er niet meer mogelijk is, een meer persoonlijke stijl. Maar dat

is ook weer niet zo belangrijk. ‘Voor mezelf lekker schilderen. Dat is het.’

Bishops Eye

Beekhoven heeft de schilderijen uitgekozen voor de tentoonstelling die hij graag wilde laten zien. Hij is trots op de beukenbomen die hij in Engeland heeft geschilderd en zeker ook op de Bishops Eye. De Bishops Eye is een poort die toegang geeft tot een kathedraal en een bisschoppelijk paleis in Wells, Somerset. In andere Engelse kathedraalen zijn gebrandschilderde ramen die ook Bishops Eye worden genoemd, het zicht van de bisschop op de buitenwereld.

Matisse en Klee noemt hij als hem ge-

‘Twijfel of zijn werk niet te gewoon is...’

Dirk Beekhoven bij twee van zijn schilderijen

vraagd wordt van welke kunstenaars hij het meest houdt. Zijn vrouw voegt er Van Gogh aan toe. Dirk Beekhoven is op 6 juli 2025 90 jaar geworden en hij hoopt nog lang door te kunnen gaan met tekenen en schilderen.

Activiteiten in het Hoekhuis

ZGAO (Zorg Groep Amsterdam Oost) heeft een deel van het Hoekhuis ingericht voor werkzaamheden, omdat er nergens anders ruimte was. Daardoor verdwenen activiteiten gericht op beweging zoals gymnastiek en fitness, die veel plaats innemen. Deelnemers waren erg teleurgesteld en verontwaardigd, vooral omdat er helemaal niets was aangekondigd. Ze stonden letterlijk voor een gesloten deur.

Wellicht komt er ruimte voor ZGAO in de nieuwe Open Hof, maar het gaat nog wel enige tijd duren voor de bouw daarvan gereed is. De fitnessruimte van het Hoekhuis kan dus voorlopig niet worden gebruikt. Andere activiteiten gaan echter gewoon door: dagbesteding voor ouderen, yoga, stoelyoga en de knutselclub Priegelme. En er zijn spreekuren van de wijkagent, de wijkverpleegkundige ZGAO en de bewonersconsulent Woonzorg Nederland.

De teken- en schilderclub is gelukkig ook niet verdwenen, maar hiervoor kunnen belangstellenden zich niet meer aanmelden, omdat het maximale aantal deelnemers al is bereikt. #

Mode met een boodschap

Tekst en fotografie: De Rode Loper op School

De Rode Loper op School organiseert in OBA Oosterdok de KinderKunstBiënnale. Deze tentoonstelling is een verjaardagscadeau voor Amsterdam: een extravagante modecollectie mét een boodschap, volledig gemaakt door basisschoolkinderen.

Protestjassen, puinzakcouture, statementrings en nog veel meer: ‘Collectie Amsterdam’ is een sprankelende kunst- en modecollectie, gemaakt door kinderen van 4 tot 12 jaar op verschillende Amsterdamse basisscholen, onder begeleiding van kunstdocenten van De Rode Loper op School. Deze collectie werd feestelijk onthuld door modeontwerper Ronald van der Kemp en zal tot 23 november te zien zijn.

Samenwerking

Ronald van der Kemp staat bekend als een pionier op het gebied van hergebruik en upcycling. Bij het zien van het werk van de kinderen voelde hij onmiddellijk een connectie met zijn eigen project rond het thema ‘Hoop’. Deze betrokkenheid leidde tot een bijzondere samenwerking: een selectie van Collectie Amsterdam zal voorafgaand aan de tentoonstelling te zien zijn tijdens Amsterdam Fashion Week, waar de kinderen onderdeel zijn van een hoopvol statement, op een bijzondere locatie.

Modecreaties

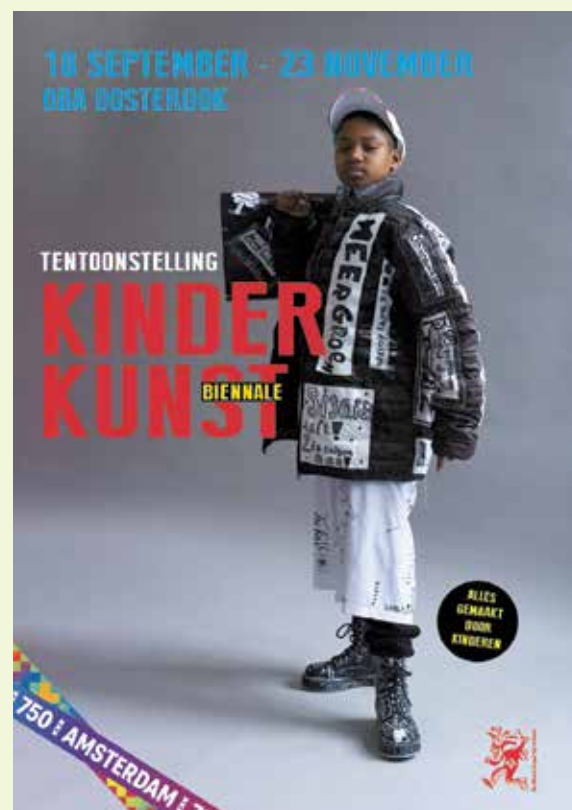
De tentoonstelling is het resultaat van meerdere jaren intensief werken

door honderden kinderen, die vrijwel allemaal uit Oost komen. Van levensgrote mensfiguren tot klei-amuletten, poppen en een dansfilm – elk werk vertelt een verhaal over identiteit, duurzaamheid, burgerschap en de stad Amsterdam. Het internationale project Makandra wordt gepresenteerd en kinderen uit Suriname en Amsterdam Oost tonen hun modecreaties. De blikvanger is een monumentale leporello, een harmonicavormig object met levensgrote kinderportretten, waarin de kinderen poseren in zelfontworpen outfits.

‘Kinderen blijven ons inspireren met hun onbevangen blik. Het is ontroerend hoeveel ze van zichzelf durven te laten zien. Deze tentoonstelling is een visueel feest, maar ook een ode aan het geluid van de jonge generatie Amsterdammers’, zeggen Francesca Vonck en Natasja Admiraal, kunstdocenten en gastcuratoren.

Van puinzak tot pronkstuk

Duurzaamheid en identiteit vormen de uitgangspunten van de tentoonstelling. Kinderen onderzochten grote thema’s als overconsumptie en fast fashion en kwamen tot verrassende en kritische

inzichten. Afgedankte materialen als puinzakken, oude shoppers, piano-onderdelen en aluminium serveerschalen kregen een nieuw leven als mode-items of indrukwekkende kunstobjecten. Wie langs de kleurrijke objecten wandelt, voelt de overkoepelende boodschap van de makers: ‘In Amsterdam mag je zijn wie je bent. Wees daar zuinig op.’

KinderKunstBiënnale

In 2021 organiseerde De Rode Loper voor de eerste keer de KinderKunstBiënnale in OBA Oosterdok. Deze editie trok 12.000 bezoekers en werd geopend door wethouder van Onderwijs Marjolein Moorman en Edson da Graça. Bij deze tweede editie ligt de focus op mode en identiteit, waarbij kinderkunst opnieuw een serieus podium krijgt.

‘Niet ieder kind krijgt vanuit thuis mee wat kunst & cultuur met je kan doen. En het is belangrijk dat vanuit school de interesse voor kunst wordt aangewakkerd. Kunst maakt nieuwgierig, het geeft zelfvertrouwen en leert je op een andere manier naar de ander en je omgeving te kijken. Kunst maakt het (school)leven leuker én waardevol. Welkom op de KinderKunstBiënnale, je kijkt je ogen uit!’, Wendeline Thole – directeur De Rode Loper op School. #

je kijkt je ogen uit!’, Wendeline Thole – directeur De Rode Loper op School. #

KinderKunstBiënnale 2025 - Collectie Amsterdam, 18 september t/m 23 november 2025

Locatie: OBA Oosterdok – Oosterdoks-kade 143, Amsterdam, gratis toegang

Cygnus Pipowagen: Mobiele plek voor kunst, cultuur en verbinding

Op het Cygnus Gymnasium wordt kunst en cultuur zichtbaar in een oude pipowagen. Wat begon als een droom, groeit nu uit tot een rijdend podium, tentoonstellingsruimte, bar en ontmoetingsplek. De Cygnus Pipowagen is een mobiel cultureel centrum waar leerlingen zich presenteren aan de stad en waar buurtbewoners welkom zijn om te kijken, luisteren en mee te doen.

De wagen is al deels omgebouwd en werd dit jaar ingezet als Bosniëmuseum en bij de viering van Keti Koti. Het Bosniëmuseum toonde kunstwerken en verhalen van leerlingen na een studiereis naar Bosnië, waar zij leerden over oorlog, polarisatie en discriminatie. Tijdens de afsluiting werd de vraag gesteld: wat doen wij tegen het huidige wij-zij-denken in onze samenleving?

Op 1 juli stond de pipowagen op het Keti Koti Festival van het Cygnus. Deze herdenking van de afschaffing van de slavernij in 1863 is een moment van bezinning én verbinding. Met optredens, lezingen en ontmoetingen draagt de pipowagen bij aan het gesprek over vrijheid, gelijkheid en gedeelde geschiedenis. Onder de gastsprekers waren schrijver Raoul de Jong en oud-leerlingen Desai Breeveld (muzikant/producer) en Phaedra Haringsma (journalist/fotograaf).

Volgend schooljaar wordt de pipowagen samen met leerlingen verder afgebouwd en ingericht. Daarnaast komt er een jaarprogramma met kunst, cultuur en ontmoeting, op school en op festivals als Keti Koti of Kwaku. Vanuit Amsterdam-Oost trekt deze unieke wagen de stad in, met als doel: bruggen bouwen tussen generaties en achtergronden, en laten zien hoe kunst mensen verbindt.

Terug-van-vakantie-natuur

Tekst: Ton Zijp | Fotografie: iStock

Tweeëntwintig dagen zaten tussen mijn vertrek en terugkomst thuis. De Nijmeegse natuur beleefde ik vooral in de schaduw van een met heggerank begroeide overkapping. Ondertussen las ik boeken uit de longlist van het Beste Natuurboek 2025. Slechts een enkele keer gestoord door een tuinder van de Lentse Aarde of een passant die een van de langeafstandspaden volgde die zich op deze plek kruisen.

Een enkele keer volgt een conversatie, waarbij men het vaak niet kan laten de vraag te stellen: 'Waarom heb je zo'n grote fiets?' Waarna ik uitleg dat ik in Amsterdam woon en hier twee keer per jaar op een stelletje katten pas terwijl de baasjes in Frankrijk vakantie vieren. Met mijn elektrische bakfiets kost die rit me niet te veel moeite, ook al zit de bak volgestouwd. 'Andere mensen kopen een auto; ik heb een bakfiets.'

Oude krant

Toch kom ik na afloop van de thuisrit met moeite van het zadel af. Het lichaam krijgt nog een laatste geseling bij uitladen van de bak vooraleer ik me mag verfrissen in de badkamer. Daar blijkt zich in mijn afwezigheid een kleine plaag aan muggen zich te hebben gevestigd.

Snel de deur weer dicht. Ik hou van insecten, tenzij ze me 's nachts onder be-

dreiging van onvrijwillige bloedafname wakker houden. Dus, bij gebrek aan een vliegenmepper, pak ik een oude Dwars die ik altijd wel ergens heb liggen en sluit ik mezelf op met de muggen.

'Maar hoe komen hier in drie weken tijd zoveel muggen terecht?', vraag ik me op gegeven moment af. Vreemd ook dat juist tijdens mijn afwezigheid de spinnen zijn verdwenen uit de badkamer. Meestal hangen er wel enkele exemplaren van divers allooi aan het plafond. Dat laatste kan ik niet oplossen, maar aangezien spinnen geen insecten zijn, neem ik mezelf dat niet kwalijk. Ze hebben door hun vertrek wel een aardig muggenmaaltje moeten missen.

WC-generatie

Ik kan me in ieder geval bedenken dat de open stortbak van de wc een aan-

Muggenlarven zuiveren het water waar ze in leven

moediging voor een moedermug moet zijn geweest om in het water aldaar haar eitjes te leggen. Verdere wijsheid haal ik uit een boekje over de mug dat ik in de kast heb staan. Dat vertelt me dat die eitjes niet gelegd hadden kunnen worden als mijn bloed vlak voor vertrek naar Nijmegen niet door dat vrouwtje was aangeboord. De larven die vervolgens ontstaan schonen het water op (dankzij de mug een nettere stortbak dus!) door algen en bacteriën te consu-

meren. En een week later zijn de eerste wc-generatie muggen in de ons bekende en gevreesde vorm klaar om na te denken over eigen nageslacht. En bij die ene generatie zou het ook blijven, want de vrouwtjes hadden geen beschikking over vers mensenbloed.

Hartstikke interessant natuurlijk, maar ik ga ze toch echt niet bedanken voor het verschonen van het stortwater. #

Vuilnisbakken horen dicht

Tekst: Anneke Hesp | Fotografie: Anneke Hesp / Anita Boelsums

Jarenlange rotzooi op de straten rond de vuilnisbakken. Wie had dat kunnen voorspellen toen het statiegeld op blikjes en plastic flesjes werd ingevoerd? En hoe komen we er weer van af?

Op weg naar de bakker kom ik vijf prullenbakken op straat tegen. Vaak liggen ze open, de inhoud verspreid over de stoep, en meeuwen of kraaien proberen nog wat mee te pikken. Als ik gasten van buiten de stad heb geneer ik me een beetje. Vuilnisbakken horen dicht.

Drastische maatregelen: een ingepakte vuilnisbak à la Christo

Wereldprobleem

'Natuurlijk hadden ze kunnen weten dat dit ging gebeuren.' Dat is de mening van mijn betweterige buurvrouw. Ik niet, moet ik eerlijk zeggen. Het eerste jaar dacht ik hoopvol dat het stadsdeel iets zou doen, of de gemeente of wie dan ook die zich had ingespannen om een meer

Een extra emmertje voor blikjes en flesjes helpt helaas niet altijd

milieubewust Amsterdam Oost voor elkaar te krijgen. Tenminste op onze kleine schaal probeerden we wat aan een wereldprobleem te doen.

Sociale buurman

Maar de tijd verstreek en er gebeurde eigenlijk niets. In de Damstraat zag ik een poging om rekjes aan de bakken te plakken; dichterbij zie ik af en toe een sociale buurman of vrouw wat spul bij elkaar harken en proberen de bak weer dicht te krijgen. Maar vorige maand kwam er meer beweging. Die sociale buurman plaatste een speciaal bakje voor blikjes naast

de grote bak. Het helpt enigszins. Onze hangjongeren werken best mee. Maar nog steeds gaat het af en toe mis. Want wie geld nodig heeft, wil toch proberen nog even in de grote bak te kijken.

'Hadden ze natuurlijk kunnen weten...'

Domselaerstraat

Voor het politiebureau zag ik dat er een touw om de bak zat. Ook een aardige oplossing vond ik. De plastic zak terugduwen in de bak is het eerste probleem, maar daarna sluiten lukt niet altijd en een touw is in elk geval simpel. Maar dat touw is alweer verdwenen.

Ook bewoners van de Domselaerstraat kregen zo genoeg van de troep rondom de prullenbak door blikjesjagers dat ze een rode emmer aan de bovenkant bevestigden, speciaal voor blikjes en plastic flesjes. Toen dat niet werkte, besloten ze over te gaan tot drastischer maatregelen. Ziehier het resultaat. Geen vuilnis meer op straat! En laten we wel wezen: Christo is er niets bij...

Weesperzijde

Is er dan helemaal niets dat van hogerhand gebeurt om de gevolgen van de statiegeldregeling op te lossen? Toch wel. Aan de Weesperzijde heeft het stadsdeel kleine blikbakjes aan de zijkant van vuilnisbakken getaped. De teksten erop zijn voornamelijk in het Engels. Omdat Nederlanders natuurlijk altijd geweldig omgaan met hun statiegeldmogelijk-

heden, maar die rijke expats alles laten slingeren? Verderop waar veel ruimte en recreatie mogelijk is, zelfs dubbele bakken!

Dagelijkse realiteit

Heel Oost snakt naar oplossingen. Er is een klein begin gemaakt door het stadsdeel, maar het is natuurlijk schandalig dat het zo lang aan de omwonenden en particulier initiatief wordt overgelaten om de overlast te lijf te gaan. Het spreekt van minachting voor de dagelijkse realiteit van de bewoners. #

Op een stuk Weesperzijde plaatste het stadsdeel zelfs dubbele bakken

Voor een wandelaar valt er veel architectuur te genieten in Oost en de Watergraafsmeer. Denk daarbij aan leuke details, stijl, inpassing, materiaalgebruik, ritme en maat in de gevel.

Deze rubriek licht dat uit en laat ook meer weten over de ontwerper van het object. Naast al lang bestaande bouwwerken komen ook vernieuwing en toevoegingen aan de orde.

Jakoba Mulder, een 'huis' draagt haar naam

Tekst: Robert van Andel | Fotografie: Henk Pouw

De Amstelcampus, de hoogbouw van de Hogeschool voor Amsterdam, domineert de Wibautstraat aan beide kanten ter hoogte van de Mauritskade. De nieuwe witte glas/natuursteen kolos is genoemd naar Jakoba Mulder. Zij was stedenbouwkundige en architect.

Het Jakoba Mulderhuis op de hoek van Wibautstraat en Mauritskade

In de Watergraafsmeer is de invloed van de ideeën en het werk van Jakoba Mulder (1900-1988) duidelijk terug te vinden, ook na meer dan een halve eeuw. Ze drukte haar stempel op de woonwijken uit de wederopbouwperiode van na de Tweede Wereldoorlog. Maar aan haar is het ook te danken dat in grote delen van de Meer groen is, met sportvelden en volkstuincomplexen. Jakoba Mulder was een in Delft opgeleide bouwkundig ingenieur toen zij in 1930 bij stadsontwikkeling in dienst trad. In 1958 ruilde zij haar functie van adjunct-hoofd naast Cornelis van Eesteren*) - als zijn natuurlijke opvolger - in voor die van hoofd van deze destijds zeer machtige afdeling.

Spelvoorzieningen

Na haar pensionering bleef zij betrokken bij de ontwikkeling van de stad. In haar tijd was het Amsterdams Uitbreidingsplan steeds leidend; het staat bekend als het AUP van Stadsontwikkeling, Dienst der Publieke Werken Amsterdam. Het plan was al in 1939 vastgesteld en bepaalde de stadsuitbreiding volgens een 'vingervormig' patroon met groene tussengebieden, de zogenaamde scheggen. In de 25 naoorlogse jaren werd de bouwkundige invulling van het plan gerealiseerd. Dat gebeurde in Buitenveldert en Amsterdam Nieuw-West, maar ook op veel kleinere schaal in nieuwe wijken in de Watergraafsmeer.

Zij zorgde voor groen en spelvoorzieningen dicht bij huis

Bij de invulling van het plan voegde Jakoba Mulder aan de vier thema's, wonen, werken, recreatie en vervoer een vijfde toe: spelvoorzieningen voor kinderen zo dichtbij woningen dat ouderlijke supervisie haalbaar blijft. Aan het groen, de onbebouwde ruimte, tussen de vingervormige stadsuitbreidingen gaf zij bijzondere aandacht. Op haar naam staan ook ontwerp en uitvoering van het Amsterdamse Bos, het Beatrixpark en recreatiegebied Spaarnwoude.

Blijvend groen

Na de Tweede Wereldoorlog vielen de woningnood, de schaarste en de uitvoering van het AUP samen. In Oud-Oost en de Watergraafsmeer werden hier en daar nieuwe wijken gerealiseerd: Tuinwijk bij het Muiderpoortstation, Amstdorp bij het Amstelstation, de Don Boscobuurt, uitbreiding van De Wetbuurt/Fizeaubuurt, Tuindorp Frankendaal/Jeruzalem en drie- of vierlaags flatgebouwen in Middenmeer-Zuid/tuinstad Middenmeer tussen de Johannes van der Waalsstraat en de Kruislaan. Het

meest kenmerkende van al deze AUP-bouw is het radicale afscheid van gesloten bouwblokken; de rijtjeswoningen en de appartementencomplexen staan altijd vrij opgesteld in licht en ruimte. Jakoba Mulder had directe invloed op het hofjeskarakter van tuindorp Frankendaal. In plaats van rijtjeswoningen staan deze hier in tegenover elkaar geplaatste haakvormen zodat er een hof ontstaat dat aan twee kanten open is en een grasveld heeft. De naoorlogse uitvoering was sober en de wooneisen zijn nu anders. Zuinig omgaan met energie is een van die eisen. Maar de monumentstatus geeft extra bescherming aan plekken als tuindorp Frankendaal. Gelukkig maar. Al tientallen jaren is nieuwbouw in Oud-Oost, Transvaalbuurt en Watergraafsmeer vrijwel uitsluitend vervanging van bestaande objecten en/of invulbouw zoals hoogbouw rond het Amstelstation en Science Park. Het groen blijft dank zij het AUP.

De wijken van de Watergraafsmeer die uit het AUP zijn voortgekomen vallen vanwege het open karakter goed te herkennen. Er is dus een scherp verschil tussen gevels en straatbeelden al naar gelang de bouwperiode. Voor de annexatie door Amsterdam 1921 werd alleen kleinschalig en particulier gebouwd. Er is veel variatie in de gevels aan de oudste straten tegen de Ringvaart in de Wet- en Ringdijkbuurt, aan de Middenweg en aan enkele straten in Middenmeer-Noord. Vanaf 1921 werd Betondorp vanuit het romantische ideaal van een satelliet tuindorp gerealiseerd. Gelijktijdig ontstond de Linnaeushof met de zeer eigen geschiedenis (Dwars 249 en 250). Daaropvolgend kwam in Middenmeer Noord en Zuid grootschalige woningbouw met bouwblokken binnen strak rechthoekig plan met straten die die blokken omsloten. Een kenmerk van deze bouw zijn de horizontale accenten, vele tientallen meters lange dakgoten en herhalingen van raampartijen in rijen boven regelmatig geclusterde voordeuren. Met de aanduiding 'jaren 30 stijl', een retro-stijl, wordt dit nu opnieuw in nieuwbouwwijken toegepast.

Mulder versus Wibaut

In het heel ruime atrium van het Jakoba Mulderhuis bevindt zich tegen de rechter muur een realistisch kleurig houten beeld van Jakoba. Een plaquette geeft toelichting; zij werd Ko genoemd door bekenden. Het beeld is van de hand

De Amstel Campus biedt een concentratie van studierichtingen van de Hogeschool voor Amsterdam aan Wibautstraat, Rhijnspoorplein en Mauritskade. In de naamgeving van de gebouwen is gekozen voor grootheden uit de 20ste eeuw: Theo Thijssenhuis (TTH) lerarenopleiding, Wibauthuis (WBH) economie en management, Philip Kohnstammhuis (KSH) (voormalig belastingkantoor) bibliotheek en studieruimte, ICT en administratie, Marie Muller Lulofshuis (MU) maatschappij en recht, het Benno Premselahuis (BPH) voor digitale media en creatieve industrie, het Koetsier Montaignehuis (KMH) voor textiel en mode en sedert september 2022 het Jakoba Mulderhuis (JMH) techniek. In alle naamgeving streeft men naar diversiteit.

van beeldhouwer Saskia de Rooy. Een bezoekje aan het atrium om dit beeld te bewonderen is beslist aan te bevelen. De 'doe maar gewoon' uitstraling spreekt aan. Het vormt een opvallende tegenstelling met het pontificale karakter van het bronzen standbeeld van wethouder Floor Wibaut (1859-1936). Dat is opgeblazen tot meer dan manshoogte en staat voor de entree in de middenberm van de Wibautstraat. Zijn beeld werd in 1967 vervaardigd door Han Wezelaar en staat hier vanaf 2009. De tegenstelling wekt een glimlach Jakoba waardig.

Uitzicht

Het Jakoba Mulderhuis toont zich aan de wandelaar als een toren met een hoog oprijzend raster van witte natuurstenen ribben over 13 etages. De ramen van vloer tot plafond hebben verschillende breedtes in een zich diagonaal van linksboven naar rechts beneden krimpnd en uitdijend patroon onderbroken door een horizontale glasband op negen hoog. De basis van de toren vormt de hoofdingang en ligt aan de Wibautstraat. Het tweede bouwdeel heeft zes etages en ligt langs de Mauritskade achter de toren met een gevel met dezelfde vormkenmerken. Het enorme atrium met opvallende ruime balkons en trappen over de zes etages is ontstaan door een glazen overkapping van het Jakoba Mulderhuis naar het Theo Thijssenhuis, dat van oudere datum is. Vanuit de toren is het uitzicht over de stad verbluffend. Voor het ontwerp tekenden Architects Cie Pi de Brijn, Marc Koehler Architects en Powerhouse Company. Het ontwerp is gericht op duurzaamheid en is genomineerd voor architectuurprijzen**). #

*) Het Van Eesteren Museum voor architectuur aan de Sloterplas beheert informatie over het UAP

**) Helaas moesten tijdelijke beschermende maatregelen genomen worden vanwege losgeraakte gevelplaten.

Jakoba Mulder

Ike: Een verhaal in een verhaal

Tekst: Carolien Gevers | Fotografie: Erwin Vermeulen

Op een ochtend tijdens een vakantie opende ze het verduisteringsgordijn van haar shelter en werd getroffen door een beeld. Die vrijdag, 8.15 uur, nam ze een besluit. Ze zou alleen nog maar tekenen. Wat raakte haar? Zie het beeldende verhaal van deze bevlogen kunstenaress.

Ike in haar atelier

We zitten in haar ruime atelier met opvallend mooi bovenlicht. Aan de wand een serie tekeningen, allemaal voorzien van een tijdstip. Ike: 'Dat beeld vanuit onze shelter laat me nooit meer los. Die doorschijnende druppels met de bosschages erdoorheen, een verhaal

in een verhaal. Dan kom je meteen bij de kern van mijn werk. Vaak word ik verrast door een onverwacht inkomend beeld, zo van 'hé wat zie ik nou?'. Het zijn meestal kortstondige beelden waarbinnen de werkelijkheid meerdere gezichten toont. Dat beeld vang ik met

mijn potlood en ga ik nader onderzoeken. Tijdens het tekenen doe ik ingrepen zoals ik ook in een gesprek zou doen om mijn spontane ervaring zo pakkend mogelijk over te brengen. Ik voeg dingen toe of laat ze juist weg, vergroot of verklein ze, of ik markeer accenten waardoor een gelaagd beeld ontstaat.' Moet ze zoeken naar de beelden? 'Nee eigenlijk niet, ik vertoef nogal eens in vogelrijke gebieden en dan vliegen de vogels gewoon mijn netvlies in, zo is het ook met de snelle beelden die ik om me heen zie. Door ze te tekenen vertraag ik de tijd en geef ik die vervlogen momenten een ereplaatsje.'

Van kinds af aan

Ike is opgegroeid tussen de verftubes. 'Mijn moeder volgde de Kunstacademie Amsterdam en zat nog met Karel Appel in de klas. Ik ging op de basisschool elke woensdagmiddag naar schilderles. Maar denk maar niet dat ik naar de kunstacademie mocht. Mijn ouders, hoewel art minded, vonden dat hun dochters zelfstandig in hun onderhoud moesten kunnen voorzien. Dus ik ging studeren. Daarna maakte ik als docent aan een acteursopleiding jarenlang voorstellingen met de studenten en verzorgde de vormgeving. Ik schoolde me via cursussen, nam les bij gerenommeerde kunstenaars en recent nog bij de Drawing Invention Academy.'

Nooit klaar

Heeft Ike nog dromen voor de toekomst?

De naam verwijst naar die op de gevelsteen van de boerderette uit 1905.

Eigenaresse Elly Konijn realiseert een droom door deze open te stellen voor allerlei kunstenaars. In een prachtig lichte ruimte, vinden exposities plaats op zaterdagmiddagen van 14.00 uur tot 17.00 uur.

Iedereen is welkom.

6 september opent de expositie van Ike Smitskamp (15.00 uur - 17.00 uur). Daarna elke zaterdag tot en met 20 december.

Adres: Middenweg 106, 1097 BT Amsterdam.

'Nou..., de werkelijkheid is er altijd en bovendien nooit klaar, dus daar bof ik mee. Ik lag eens drie uur lang op de intensive care. Niet fijn natuurlijk, en boven mij alsmat fel licht van een tl-buis. Maar wat er gebeurde is dat ik na enige tijd zag wat een mooi lichtspel zich in die buis afspeelde. Ik heb er later een tekening van gemaakt. Ik hoop dat mensen door mijn werk uitgenodigd worden om zich nog meer door de werkelijkheid te laten verrassen'. #

www.ikesmitskamp.nl
#ikesmitskamp

'Je helpt elkaar door het leven'

Tekst: Anneke Hesp | Fotografie: Kees Wulffraat

Kars en Rens Ramp zijn geboren en getogen in Oost. Na een goede tijd in Oud West op twee hoog konden ze naar een benedenwoning in Betondorp. Nu zijn ze zestig jaar getrouwd en stadsdeelvoorzitter Carolien de Heer komt langs om te feliciteren met een grote bos bloemen.

Ze komen uit Oost. Kars Ramp groeide op in de Pieter Nieuwlandstraat. Hij ging naar de J.P. Coen school en daarna naar de ambachtsschool aan het Timorplein. Rens zat eerst op de Leonardusschool aan de Bessemerstraat. Later liep ze over de Polderweg onder het tunneltje door naar de Batjanstraat waar de huishoudschool was. Nu zijn ze zestig jaar getrouwd.

Vriendjes?

De broer van Kars had zelf verkering en wist wel een leuke vriendin voor hem. Kars had er wel oren naar en ontmoette Rens. Ze werkte aan de lockmachine en sneed patronen uit in atelier Arona aan de Uilenburgerstraat. Elke dag ging ze er op de fiets heen. Had ze toen al vriendjes? Kars vraagt het aan Rens terwijl de visite geniet van de slagroomtaart. Zestig jaar te laat, vindt de fotograaf, en met een glimlach zegt Rens, heel verstandig: 'Dat weet ik niet meer, hoor.'

Op de brommer

Kars was van vele markten thuis. Hij werkte in de bouw, bevoorradde winkels met drank, zorgde dat drogisten hun leveringen kregen en werkte voor een schoonmaakbedrijf.

Hij kwam uit een gezin van drie jongens, de ouders van Rens hadden acht kinderen. Kars was niet gelovig, maar Rens was katholiek: 'Ik heb nog mijn eerste heilige communie gedaan.' Het

was nog in de tijd van de zuilen maar, ook omdat de ouders van Rens al weinig deden aan het geloof, heeft dat nooit problemen opgeleverd. Samen gingen ze naar de film en op de brommer naar het strand en het bos en gaandeweg leerden ze elkaar zo goed kennen dat ze besloten te trouwen.

Arm klem

Toen Rens vijf jaar werkte kreeg ze een gouden kettinkje een muntje met de naam van de zaak. Ze heeft doorgeerkt tot zoon Marco zich aankondigde en geboren werd in het Anna Paviljoen. Ze waren toen al lang getrouwd en woonden samen in een zolderkamer-tje van 3 bij 4 aan de Retiefstraat dank zij de moeder van Rens. Na een jaar verhuisden ze naar Oud West op twee hoog. Dertig jaar geleden waren ze aan de beurt voor een benedenwoning in Betondorp en daar wonen ze al die tijd met veel plezier. Het begin was wat moeilijk. Kars had met zijn arm klem gezeten op zijn werk en liep een jaartje met een mitella. Zoon Marco die in de

bouw werkt, trommelde vrienden op en samen legden ze de vloer en bewerkten de muren. Het litteken is nog te zien, maar last heeft Kars er niet meer van.

Geheim

Kars fietst nog graag in de buurt, maar samen nemen ze de auto als ze boodschappen gaan doen in Diemen. Stadsdeelvoorzitter Carolien de Heer vindt het jammer dat er in Betondorp geen supermarkt is. De Dappermarkt is ook wat onbereikbaar voor hen. De Heer is wel benieuwd naar het geheim van hun huwelijk. Ze kijken elkaar aan en Kars zegt vol waardering: 'Ze staat altijd voor me klaar.' Rens vult hem aan: 'Het is geven en nemen. We helpen elkaar door het leven.' #

Kars en Rens Ramp

Denk van De Dijk aan de Polderweg – voor de volhouder

Tekst en fotografie: Frans van Lier

Leuk om een nieuwe rubriek over poëzie op straat te beginnen met een vrijwel onleesbaar vers. Je zou eigenlijk zo'n mobiel plateau moeten hebben waarop ze op hun buik liggend onkruid wieden uit bollenvelden om het gedicht te kunnen lezen dat op ongeveer 50 centimeter boven de straat over een lengte van 120 meter staat op de lage muur voor het Montessori Lyceum aan de Polderweg.

Het motto van de school is Denken en Doen en het is dus niet zonder betekenis dat in 1999 het lied Denk van De Dijk is weergegeven op de lage muur, die conform de gehele breedte van het enorme schoolgebouw het eigen terrein scheidt van de straat. Typerend voor de empathische inzichten van de architect Herman Hertzberger (1932), die het gebouw ontwierp, is dat hij in plaats van een afwerend hek een lange lage muur ervoor zette, waarop de leerlingen lekker kunnen zitten kletsen.

Het was zijn dochter Akelei Hertzberger, virtuoos op diverse artistieke terreinen, die in 1999 de decoratie voor de muur bedacht: het gedicht van De Dijk als een lange sliert tekst in een even lang mozaïek. Dertig jaar werkt zij als docent beeldende expressie op scholen en uiteraard betrok zij dus de scholieren bij de uitvoering van het mozaïek. Aldus worden de in zwarte steentjes opgebouwde letters middendoor onderbroken door een even lange strook kleurige tierlantijnen die de leerlingen allemaal zelf in el-

kaar peuterden uit minuscule steentjes. In 'hun' smalle mozaïekbaan duiken af en toe ook woordjes op: landsnamen bijvoorbeeld (China, Africa, Irak), de naam Akelei ook en zelfs, wat onverschrokken, Fuck in het goudgeel.

De tekst van Denk is van Dijk-icoon Huub van der Lubbe en zijn medemuzikant/gitarist Nico Arzbach. Het lied staat op hun zesde studioalbum, Nooit Genoeg geheten, uit 1991.

Het luidt aldus:

*denk ruim denk vrij
denk in het totaal
denk door denk na
denk aan allemaal
denk alles wat je denken kan*

*denk alles wat je denken kan
en hou je hart erbij
denk alles wat je denken kan
dat kan niemand zoals jij
denk alles wat je denken kan
en denk af en toe aan mij
geef weg geef vrij
geef om het totaal
geef door geef voor
geef aan allemaal
geef alles wat je geven kan*

*geef alles wat je geven kan
en hou je hart erbij
geef alles wat je geven kan
dat kan niemand zoals jij
geef alles wat je geven kan
en denk af en toe aan mij*

POËZIE VAN DE STRAAT

*leef vol leef vrij
leef in het totaal
leef lang leef wild
leef met allemaal
leef alles wat je leven kan*

*leef alles wat je leven kan
en hou je hart erbij
leef alles wat je leven kan
er zijn velen zoals jij
leef alles wat je leven kan
en denk af en toe aan mij*

Knappe jongen die dit helemaal van de muur weet af te lepelen. Maar er is ook nog een achterkant en als je die dwars door het fietsenrek in de gaten krijgt kun je – tweemaal op de lange muur – nog een 'groteske' vinden van de Vlaamse modernist Paul van Ostaïjen (1886-1928) en wel:

De sjimpansee doet niet mee waarom doet de sjimpansee niet mee de sjimpansee is ziek van de zee er gaat zoveel water in de zee meent de sjimpansee

Welkom op de Polderweg. #

35 jaar! 1990 – 2025

The Bayou Mosquitos

De Amsterdamse Americana band The Bayou Mosquitos viert haar jubileumjaar met een nieuw album *La Mesa de Luis*. Ook de twee uitverkochte shows in thuishaven De Nieuwe KHL, met vele bevriende gastmuzikanten waaronder Beatrice van der Poel en Huub van der Lubbe en verteller Thomas Verbogt, stonden in het teken van het 35-jarig bestaan van de band.

De band speelt een lekkere kruidige akoestische mix uit het diepe zuiden van de VS waarin belangrijke rollen voor de accordeon, piano, mandoline, shuitar, bas en slide gitaar. Werk uit eigen keuken en songs van helden Allen Toussaint, Ry Cooder, The Meters, Los Lobos en The Band. Al jaar en dag brouwen de muggen uit de Delta met veel plezier

haar eigen 'southern style gumbo'. The Bayou Mosquitos zijn: Abel de Lange (zang, slice-gitaar), Marius Bos (accordeon, piano, orgel, zang), Ad van Beusekom (bas en zang) en Louis ter Burg (mandoline, dulcimer, shuitar). De volgende albums hebben ze uitgebracht en zijn te beluisteren via Spotify: 'Con alma y vida' 2003, 'Delta Darlings'

2009, '25 jaar EP' 2015, 'Compadres, scrapbook & album' 2021 en 'La Mesa de Luis' 2025.

Op vrijdag 10 oktober is er in de Nieuwe KHL een volgende Abel's Americanana, met Tineke Schoemaker en Jan Donkers. #

Meer info: www.bayoumosquitos.com

Bayou Mosquitos
1990-2025

Held op wielen

Tekst: Annette Douwes | Fotografie: Ashok Egtberts

Zondagmiddag 13 juli presenteerde Ansje Visser in de Sociëteit van het Ramses Shaffy Huis haar nieuwste boek: *Held op wielen*, ervaringen van een moeder met een kind met beperkingen. Ansje beschrijft openhartig en zeer persoonlijk haar zoektocht naar mogelijkheden voor haar meervoudig gehandicapte zoon, Omar.

Een emotionele achtbaan langs wanhoop, machteloosheid, frustratie, verdriet, eenzaamheid, vermoeidheid, schaamte-en schuldgevoel - naast hoop, plezier, trots en ontroering. Een groei-proces in geduld, veerkracht, vreugde en vooral onvoorwaardelijke liefde: 'Mijn kind heeft mij geleerd te kijken voorbij de beperkingen, te denken in mogelijkheden en de schoonheid te zien in kleine dingen'. Haar enorme creativiteit bood daarbij ook soelaas. Omar, 35, is spastisch, autistisch en licht verstandelijk beperkt. Hij heeft zich, met behulp van de liefde, inzet en steun van vader Ahmed, broer Farid en bovenal moeder Ansje, weten te ontwikkelen tot een onafhankelijk en gelukkig mens. Hij heeft zelfs zijn rijbewijs gehaald! 'Ik geef mijn leven nu een tien', zegt hij.

Ervaringsdeskundigen

Naast Ansjes eigen verhaal zijn er zes 'intermezzo's', verhalen van andere ervaringsdeskundigen: een andere moeder, vader, oma, zus, Omar zelf en een

coach-levend verlies, Ellis Middelhuis. Zij merkt op: 'Je neemt afscheid van het beeld dat je had van jouw kind en de dromen die je voor hem of haar had.' De verhalen laten zien hoe zorg- en hulpverlening vaak (ook onbedoeld) tekortschieten en hoe de focus op beperkingen het vinden van mogelijkheden juist in de weg kan staan. Een bijzonder en belangrijk boek zowel voor persoonlijk betrokkenen als voor hulpverleners. De middag werd ingeleid door Evelien Spreitzer: 'Mensen met een vlekje worden vanmiddag in hun kracht gezet.' Evelien is spastisch. Zij sprak over het belang van het gezin waarin je als gehandicapt kind geboren wordt. Haar ouders konden daar niet mee omgaan. Haar oudere zus Monique stimuleerde haar om haar kansen te grijpen: 'Niet ik, maar Monique is de held!'

Zwierig

Ansje reikte het eerste exemplaar uit aan Omar, haar held op wielen. Verder volgens zong pianist/songwriter Erwin Young, (visueel beperkt) twee liederen:

Omar en zijn moeder Ansje Visser, die het boek schreef

'Ga maar' en 'Schuldig', over het zich schuldig of ongemakkelijk voelen als er in het maatschappelijk verkeer iets fout gaat - omdat mensen geen idee hebben wat de consequenties zijn voor iemand met een handicap. Ruben Hillen, verraste de deelnemers aan het boek met zijn geestige, geschilderde Superhelden-t-shirts, en Lonneke verkocht haar kunst. Katelijne Brouwer droeg haar prijswinnende gedicht voor over de periode dat zij in een rolstoel zat: *Wanneer lopen vallen wordt*. Onmiskenbaar hoogtepunt was het rolstoeldansen door Monique de Groot,

Dennis Holling en Ilona Brugman met echtgenoot en dochter. Wat een elegantie, wat een zwierigheid! Het plezier straalde ervan af. Zoals wij allemaal, 'lopers' en 'rollers', zelf ook konden ervaren toen we nog een korte workshop van Ilona kregen. De kers op de taart van een middag waarin beperkingen opzij zijn gezet en de kracht van en het plezier in eigen 'Zijn' uitbundig is gevierd. Proost op Ansje Visser, schrijfster, fotograaf en vooral levenskunstenaar. #

Boek te bestellen bij uitgeverij Boekscout, Bol.com of de reguliere boekhandel

Individueel of samen: van yoga tot boksen

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Cor Leiwakabessij

OosterGym heeft zich gevestigd in het ruime pand aan de Nobelweg 2. De inrichting van de begane grond is met een mooie entree en een scala aan toestellen zo goed als af. Ook op de eerste verdieping gaat over enkele weken gesport worden.

Waar buurtbewoners nog niet zo lang geleden hun boodschappen afrekenen bewegen nu diezelfde of andere buurtbewoners zich op toestellen om hun fitheid op peil te houden. 'De vloeren van de vroegere supermarkt zijn er

nog, maar verder herinnert weinig aan toen,' licht Jordy Kalter toe. Hij is sinds enige jaren eigenaar van OosterGym, vertelt over het eigene van zijn gym en laat de nieuw ingerichte ruimte zien. In principe is er een contract voor vijf

jaar. 'Daarna moeten er appartementen komen is het plan van de eigenaar van het pand. Maar bij wijziging van het bestemmingsplan zitten we hier mogelijk langer,' legt Kalter uit. De totale ruimte van het voormalige postsorteercentrum was veel te groot voor een gym, Kalter is dan ook erg blij met het gloednieuwe poolcentrum in een ander deel van het enorme pand. 'De vestiging van OosterGym aan de Kruislaan wordt enige tijd verlaten vanwege de renovatie van de Jaap Edenbaan. Die toestellen komen hier op de eerste verdieping. En er zijn diverse ruimtes voor bijvoorbeeld groepslessen, fysiotherapie en spinning.'

Divers ledenbestand

De veronderstelling dat Oostergym met name voor jongeren is, is onjuist. 'Wij onderscheiden ons juist van andere gyms als BasicFit doordat we een erg divers ledenbestand hebben. Van jong tot oud. De oudste van de meer dan 2000 leden is 98 jaar.' Kalter voegt daar met nadruk aan toe: 'Wij willen vooral een buurtsportschool zijn, toegankelijk en gastvrij, daarom ook het gratis kop koffie of thee.'

De openingstijden van Oostergym zijn ruim: doordeweeks van 6 uur 's ochtends tot half 11 's avonds, in het weekend van 8 uur 's ochtends tot 5 uur 's middags.

Eindeloos veel manieren

Het aanbod van Oostergym is grofweg in te delen onder de volgende kopjes: 1) Fitness: individuele trainingen, maar wel onder begeleiding van instructeurs, 2) CrossMaxx: een combinatie van gymnastiek, atletiek en gewichtheffen, 3) Personal training: met individuele

aandacht, 4) Groepslessen: bv Pilates, Yoga, Spinning en virtuele groepslessen, 5) HITT45: in groepsverband en met aandacht van een personal trainer, 6) Fysiotherapie en 7) Hyrox. Enthousiast vertelt Kalter: 'Bij die nieuwste gymvariant Hyrox wordt indoor hardlopen gecombineerd met diverse fitnessoefeningen, zoals roeien, sled duwen/trekken, burpee broad jumps, wall balls. Het concept is wereldwijd hetzelfde.' Als lid van Oostergym kan iemand voor allerlei combinaties uit het aanbod kiezen. Fitter, gezonder en/of slanker worden - het doel van elke gym - het

'Mogelijkheden iets met organisaties in de buurt te doen'

kan op eindeloos veel manieren.

Ambitie

'Naast de individuele trainingen en groepslessen zoeken we ook naar mogelijkheden iets met andere organisaties in de buurt te doen. Met de voetbalvereniging WVEHDW is er een link. We gaan met een groep docenten van het Pieter Nieuwlandcollege (onze burens) een project starten. Met het Chassé Hotel zijn we in gesprek. En we willen workshops gaan organiseren, bijvoorbeeld workshops dans of meditatie.' Aan ambitie geen gebrek bij Jordy Kalter. De komende vijf jaar kan er volop bewegen worden in de Don Boscobuurt. #

Elk plein kent zijn eigen geschiedenis

Tekst: Carolien Gevers | Fotografie: Kees Wulffraat

Het is zomer en rustig in de Oosterparkbuurt van wijkagent Simone. Vandaag gaat ze weer op pad in haar wijk, die tussen die van haar collega's Nienke en Dolf in ligt. Ze is dol op haar buurt en biedt Dwars een bijna historisch inkijkje.

Wijkagenten Simone en Dolf op het Kastanjeplein

Ruim 25 jaar werkt Simone (54) nu bij de politie, waarvan de eerste tien jaar als HR medewerker op kantoor en nu ruim 15 jaar in uniform. 'En,' lacht ze, 'daarvoor werkte ik nog een tijdje als schoonheidsspecialiste, onvoorstelbaar! Ik ben zo blij dat ik me destijds heb omgeschoold, kan me geen passender baan bedenken dan deze. Ik ben ook nog eens een rasechte Amsterdammer.' Eerder werkte ze jaren bij de bureaus Burgwallen en Lijnbaansgracht, deed veel noodzorg, zat in het horecateam en werd lid van de Vredeseenheid. Nog steeds vind je haar vanuit die rol vaak bij demonstraties in de binnenstad. 'Maar mijn hart ligt in dit deel van het Oosterparkgebied, zeg maar naast de Boerhavebuurt en de Transvaal.'

Overlastgebied

'Ik had een paar jaar terug geluk toen deze functie vrijkwam. Als taakaccent had ik toen al het dossier huiselijk geweld in mijn pakket en zocht naar meer inhoudelijk werk samen met zorgpartners in plaats van dat vaak eenmalige en bijna anonieme werk van de noodmeldingen. En ja, dan kom je uit bij de wijkagent. Mijn wijk bestrijkt alle pleinen tot aan de Wibautstraat aan de ene, en de Populierenweg aan de andere kant. En is inmiddels net als het Oosterpark en het Dapperplein helemaal tot overlastgebied verklaard. Tja, daklozen en ernstig zorgbehoevenden houden zich niet aan grenzen.' Af en aan lopen we er een tegen het lijf. Ze kennen haar allemaal.

Hertogin van het Kastanjeplein

Aangekomen bij het Kastanjeplein wijst Simone op de mooie bomen. 'Hier word ik zo blij van. Dit plein trekt mede door zijn spectaculaire kastanjebeelden veel

buurtbewoners aan om even uit te rusten op een van de bankjes. Dat wil je in je buurt. Een centraal punt bevordert de cohesie. En als de sfeer er aange-naam is, leidt dat automatisch tot minder rottigheid en hangjongeren. Ik heb sowieso een levendige buurt. En divers, qua etnische achtergrond, behuizing en milieu. Van voedselbank tot chique zal ik maar zeggen. Ik heb scholen, winkels, speeltuintjes, terrasjes, een bejaardenhuis, een hotel, een buurthuis, zorginstellingen, echt ongeveer alles. Kijk daar zit het bejaardenhuis de Kastanjehof. Wist je dat die hele zijkant daar seniorenwoningen zijn? En jij was

'Ik denk graag mee met bewoners'

toch met Dolf naar de 4 mei herdenking hier?' 'Klopt, dat was heel indrukwekkend met veel buurtbewoners die in de Holocaust omgekomen buurtgenoten herdachten. Bij de twee minuten stilte trad Dolf nog subtiel op door achter zijn rug om een aanrijdende auto tot stilstand te manen.' Simone: 'Een historische buurt versterkt vaak de saamhorigheid en al helemaal bij schokkende gebeurtenissen. Jaren terug zat hier een bloeiend loodgietersbedrijf, gerund door een familie die al die historische panden daar bezat. Maar door een familietragedie kwam daar onverwachts een einde aan. Veel bewoners uit de buurt kennen het verhaal. Over de tragedie is een podcast gemaakt De hertogin van het Kastanjeplein. De titel klinkt mooi maar het is een hartverscheurend verhaal.'

Meisjesschool en jongensschool

We lopen verder terwijl Simone de ene na de andere voorbijganger groet. Een wat verwarde vrouw is de weg kwijt; onmiddellijk en met tact komt ze haar te hulp. En even later aangekomen in de Tweede Oosterparkstraat: 'Zie je dit mooie historisch gebouw links? Er zit nu een taleninstituut in. Dit was tot twee jaar terug de St Barbaraschool. In 1897 begonnen als meisjesschool en gerund door Franciscaner zusters met eraan vast een parochiekerk.' 'Kijk,' wijst ze, 'daar is nog de klokkentoren. En weet je dat deze school in 1937 is omgedoopt tot de eerste katholieke Montessorischool van Nederland? Het was de trots van de buurt. En zo om de hoek bij het Eikenplein zie je er tegenover de St. Laurentiuschool voor jongens. Ik vind het belangrijk de geschiedenis te kennen ook om de oudere buurtgenoten beter te begrijpen. De meisjesschool wordt trouwens momenteel gerenoveerd en krijgt een maatschappelijke functie. Ik was hier laatst nog bij een buurtbarbecue. Overall stonden lange tafels, het was gezellig druk. En het mooie was dat er ter plekke nieuwe ideeën voor andere activiteiten ontstonden. Ik denk dan graag mee want dit verbindt mensen. Laten we meteen doorlopen naar het Oosterparkhuis dat ook zo'n functie heeft.'

Avondvierdaagse

Voor een raam van het Oosterparkhuis hangt een foto van Simone met haar telefoonnummer. Het buurthuis waar tevens Dynamo en HVO Querido in zitten is belangrijk voor onze wijkagent. 'Toen ik hier begon was het gewoon alsmaar 'avondvierdaagse lopen.' Ik wilde dat iedereen me leerde kennen. Als mensen not amused waren door

mijn uniform dan zei ik altijd: 'Als uw kind verdwaalt, ziet u hem toch liever op de politie afstappen dan meelopen met een schimmig figuur?' Ook bij die school de Kiem daar, loop ik zo vaak binnen dat de kinderen me inmiddels best interessant vinden. Ik heb de meest kwetsbaren nu wel in beeld. Ik zeg altijd 'we moeten het samen doen.'

Huisbezoek

Ik zie mijzelf net zo goed als bemiddelaar bij een simpele burenruzie om een bloempot, als een sociaal werker voor verwarden of mensen die met huiselijk geweld te maken hebben. Of ordehandhaver of alles tegelijk. Zoals toen we vorig jaar een paar keer nare explosies hadden, onder andere bij de Populierenweg. Ik moest veel buurtbewoners kalmeren en de contacten met de gemeente onderhouden in verband met het veiligheidsplan. Je bent bij een incident vaak op alle fronten tegelijk bezig. Gelukkig kregen we het onder controle. En zo ben ik ook blij dat ik die verwarde man die jarenlang veel overlast op straat veroorzaakte, door alsmaar contact te houden uiteindelijk in de zorg heb gekregen middels een gecreëerd netwerk van hulpverleners. Omgekeerd vragen zorgpartners mij ook met regelmaat om huisbezoeken te doen als ze ergens onraad vermoeden. En ik houd de goede man nog altijd in de gaten, wie weet zien we hem nog, al is het vandaag wel rustiger dan anders. Zullen we weer door? Ik heb zo nog een afspraak op het bureau.'

Officieel geopend

'Hier is het Beukenplein, ons favoriete ondernemersplein. Door de vakantie is het nu helaas leger dan ooit, kom we gaan gauw naar het net gerenoveerde Iepenplein. Hier hadden we laatst de officiële opening door de stadsdeelvoorzitter. Nienke en ik waren erbij. Weet je dat dit jarenlang een kale betonplaat was waar jongeren rottigheid veroorzaakten met hard sjezende scooters? Mooi geworden hè, met die bankjes en die kunst! Je ziet, er zitten al gezellig wat mensen te keuvelen, wij zijn er blij mee.' Later, terug op de Linnaeusstraat, klaagt een ondernemer bij Simone over de krakers in de Tweede Oosterparkstraat. Simone, begripvol: 'Wij houden ze in de gaten, voornamelijk veroorzaken ze geen overlast dus dan doen wij niks. Maar bel rustig als het anders uitpakt!' Tegen Dwars: 'Dat is het pand waar Marga Minco ooit woonde. Ik heb genoten van haar boek *Het Bittere Kruid*. Goed dat we die herdenkingen blijven doen. En die krakers? Ach, het zijn best aardige, woningzoekende jongelui. Heel anders dan in de jaren tachtig.' #

Activiteiten week van de dementie

Tekst: Wendy Danser | Fotografie: Corah Dijkstra

In de periode rondom de Week van Dementie en in de aanloop naar Wereld Alzheimer Dag worden in Amsterdam-Oost diverse activiteiten georganiseerd. Inloophuizen en zorgcentra openen hun deuren en de week wordt afgesloten met een interactieve theatervoorstelling.

Woensdag 10 September

-- Alzheimer Gym--

Sport - matig intensief - voor de hersenen, het lichaam en de geest.

Locatie: Kramatplantsoen 101

Tijd: 15.15 - 16.15 uur

Contact en aanmelden: szilva@diversiteitsland.nl.

Donderdag 11 September

-- Alzheimer Café, filmvertoning: Human Forever --

In deze documentaire volgt de 24-jarige Teun Toebes zijn missie om de levenskwaliteit van mensen met dementie te verbeteren. Hij woont al een tijdje op de gesloten afdeling van een verzorgingshuis als hij besluit zijn missie naar een hoger plan te tillen.

Locatie: Grand Café Frankendael, Middenweg 116

Tijd: 20.00 - 21.30 uur (inloop vanaf 19.30 uur)

Contact: fschuiling@dynamo-amsterdam.nl. Aanmelden is niet nodig.

Donderdag 11 September

-- Alzheimer Theehuis --

In het Theehuis Amsterdam is er elke maand een verdiepende bijeenkomst voor mensen met dementie en hun naasten. Het is een Turkse solidariteitsgroep, maar iedereen is welkom.

Locatie: Podium Genieten, Oranje-Vrijstaatplein 20 Amsterdam

Tijd: 18.30 - 20.30 uur

Contact en aanmelden: c.sakalli@diversiteitsland.nl.

Maandag 15 September

-- Inloop bij Odensehuis Oost

Het Odensehuis is een ontmoetingsplek voor mensen met (beginnende) dementie en hun naasten. Kunstenaar Rikkert biedt een verrassende creatieve activiteit aan.

Locatie: Robert Kochplantsoen 19

Tijd: 10.30-12.00 uur

Contact en aanmelden: oost@odensehuis.nl.

Maandag 15 September

-- Braintraining op de dansvloer --

Ervaar de positieve effecten van bewegen op muziek en train je brein en je lijf op een vrolijke en toegankelijke manier. Na afloop drinken we met elkaar een kopje koffie of thee.

Locatie: De Mee-

Bezoekster Barbara en Maria R. Westra

Buurtgenoot Maria R. Westra is oprichtster van Theater Veder en grondlegster van De Veder Contactmethode (VCM).

Deze contactmethode wordt succesvol toegepast in bijvoorbeeld zorginstellingen. Theater Veder geeft trainingen en coaching aan zorgmedewerkers, mantelzorgers en vrijwilligers.

Maria werkt momenteel aan een boek over de VCM, dat begin november 2025 verschijnt.

Meer weten?

www.theaterveder.nl

vaart, Balistraat 48a

Tijd: 15.00 -16.00 uur (inloop vanaf 14.45 uur)

Contact: lheringa@teamsportservice.nl. Aanmelden is niet nodig.

Maandag 15 September

-- Slimmer sterk --

Sport - redelijk pittig - voor de hersenen, het lichaam en de geest. Met een complementair drankje tot 16.00 uur in de salon.

Locatie: Activiteitsruimte 1, Civic, Kra` 10

Tijd: 14.15 - 15.15 uur

Contact en aanmelden: szilva@diversiteitsland.nl

Dinsdag 16 September

-- Mantelzorg Lunchroom --

Lunch. Aansluitend komt Felice Baltès vertellen over de training 'Heft in eigen hand' voor mensen met een chronische ziekte.

Locatie: Oosterparkhuis, Derde Ooster-

parkstraat 159

Tijd: 11.45 - 14.00 uur

Contact en aanmelden: rloenen@dynamo-amsterdam.nl.

Dinsdag 16 September

-- HAP - Groep de Eester --

Inloop voor bewoners OHG met een haperend brein. Ontmoeting en gezamenlijke lunch.

Locatie: De Eester, C. van Eesterenlaan 266

Tijd: 11:00- 14:00 uur

Contact: ditte@buurtcooperatieohg.nl.

Aanmelden is niet nodig.

Dinsdag 16 September [vet]

-- Rondleiding binnentuin Zorgcentrum Kastanjehof --

Naast het bezoeken van onze mooie binnentuin kunt u en eventueel uw mantelzorgers meegenieten van een kopje soep met een sandwich en een kopje koffie/thee.

Locatie: Kastanjehof, Kastanjeplein 60

Tijd: 11.00 - 13.00 uur

Contact: hkloppenburger@cordaan.nl.

Aanmelden is niet nodig.

Woensdag 17 september

-- Vergeet mij niet club: Danspaleis --

Een ontmoetingsplek voor ouderen in een prachtig oud schoolgebouw. Een plek waar gezelligheid, samen eten en ontspanning centraal staan. Dans je deze ochtend met ons mee? Wekelijks top dinsdag, woensdag en donderdag open.

Locatie: De Kraaipan, Hofmeyrstraat 67

Tijd: 10.00-12.00 uur

Contact: cferkranus@dynamo-amsterdam.nl. Aanmelden is niet nodig.

Donderdag 18 september

-- Gespreksgroep 'Woorden die ertoe doen' onder leiding van dominee Visser'--

Deze week wordt er met elkaar gesproken over de waarde van herinneringen.

Locatie: Buurkamer Jeruzalem, Van 't Hofflaan 29a

Tijd: 14.00 - 16.00 uur

Contact en aanmelden: hnrvisser@gmail.com.

Zaterdag 20 september

-- Bijeenkomst: 't Is weer voorbij die mooie zomer'--

Locatie: Podium Genieten, Oranje-Vrijstaatplein 20

Tijd: 14.30- 17.30 uur (inloop vanaf 14.00 uur)

De interactieve muzikale theatervoorstelling vanuit de Veder Contactmethode start om 14.30 uur. #

'T IS WEER VOORBIJ DIE MOOIE ZOMER

Zaterdag 20 september 14.00 - 17.30 uur

Podium Genieten - Oranje-Vrijstaatplein 20

De Week van de Dementie wordt afgesloten met een interactieve muzikale theatervoorstelling waar het publiek vanuit de Veder Contactmethode op een luchtige manier kennismakend met de thema's: *de nazomer, het afscheid (of afscheid nemen)* en een *haperend brein (bijvoorbeeld ten gevolge van dementie)*.

Na afloop is er tijd om nog met elkaar na te praten en in gesprek te gaan met aanbieders van de activiteiten. Er is soep met hapjes.

14.00-14.30 uur Inloop

14.30-16.00 uur Theatervoorstelling 't Is weer voorbij die mooie zomer'

16.30 - 17.30 uur BORREL met informatietafels en een kopje soep

Inloop, aanmelden is niet nodig. Mail voor meer informatie naar oost@odensehuis.nl

dynamo

Odensehuis

Gemeente Amsterdam

Ekodis
Natuurvoeding

UW BIOLOGISCHE BUURTSUPER IN OOST!
BEUKENPLEIN 73

SINDE 1983
WWW.EKODIS.NL

Luister naar de zomerse podcasts van Geluiden uit Oost

Flevoparkbad, de Parel van Oost en Sail 1975

Geluiden uit Oost is in zomerstemming en heeft podcasts die daarop aansluiten.

Luister naar De parel van Oost van Lucy Buddelmeijer over het flevoparkbad en maak kennis met de mensen die daar genieten van het water en als vrijwilliger aan slag zijn om dit juweeltje open te houden.

scan de QRcode en luister

Ook Sail ontbreekt niet in onze podcasts. Tineke Kalk ging op zoek naar wijkbewoners die in 1975 de eerste editie van Sail hebben meegemaakt en zo het Oostelijk Havengebied hebben ontdekt.

Alle podcasts zijn te beluisteren bij www.geluidenuitooost.nl, oostonline.nl of op Spotify. Wil je meer informatie of ook een verhaal maken? mail hello@geluidenuitooost.nl

Dynamo samen in de buurt

Dynamo is er voor alle Amsterdammers. Of je nu op zoek bent naar hulp, iets leuks wilt doen of organiseren of je wilt inzetten voor je mede Amsterdamer, je kan bij Dynamo terecht.

www.dynamo-amsterdam.nl

www.dynamojong.nl

info@dynamo-amsterdam.nl

telefoon 020 46 09 300

Hulp nodig?

Amsterdammers (18+) met hulpvragen over geld, meedoen, zorg, wonen, gezondheid, werk en/of veiligheid kunnen terecht bij het Buurteam Amsterdam.

www.buurteamamsterdam.nl

info@buurteamamsterdamoost.nl

telefoon 020 46 20 300

Dynamokind

Bij Dynamo zijn alle kinderen welkom bij de spelinloop (0-2,5), voorschool (2-4), kinderdagverblijf (0-4) en Talententent (4-12). Veilige en vertrouwde plekken in de buurt waar kinderen spelend leren en samen plezier maken. Kinderen krijgen de ruimte om zichzelf te zijn, nieuwe talenten te ontdekken en stap voor stap de wereld om zich heen te verkennen.

www.dynamokind.nl

peuters@dynamo-amsterdam.nl

telefoon 020 46 20 333

Week van Lezen en Schrijven 8 - 15 september

In Nederland hebben 3 miljoen volwassenen moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij ook moeite met het omgaan met bijvoorbeeld een computer of mobiele telefoon. In Amsterdam gaat het om 16% van de volwassenen. Dat niet alleen, 1 op de 4 jongeren van 15 jaar heeft een taalachterstand. Als jongeren met

die achterstand van school komen lopen zij het risico de nieuwe generatie te worden die niet mee kan doen. Leef en Leer!/OBA, Civic en Dynamo slaan de handen ineen om aandacht te vragen voor laaggeletterdheid. In de Week van Lezen en Schrijven kun je bij verschillende buurtlocaties in Oost terecht voor open taalles,

taalspelletjes en voorlezen in de buurthuizen, djembé-workshop (ritme & taal), zintuigenspel en digi-bingo bij OBA Javaplein!

dynamo-amsterdam.nl/week-van-lezen-en-schrijven

Week van Dementie 15 - 21 september

In het kader van de week van de dementie starten we het seizoen met de documentaire: Human Forever. In deze documentaire volgen we de 24-jarige Teun Toebes. Teun heeft een missie: de levenskwaliteit van mensen

met dementie verbeteren. Hij woont al een tijdje op de gesloten afdeling van een verzorgingshuis als hij besluit zijn missie naar een hoger plan te tillen. Hij gaat op reis om te onderzoeken hoe er elders op de wereld gezorgd

wordt voor mensen met dementie en wat we daarvan kunnen leren. Zie ook pagina 20 in deze Dwars.

dynamo-amsterdam.nl/het-alzheimer-cafe

Burendag 27 september

Burendag is een dag waarop de buurt gezellig samenkomt en waarbij veel mensen iets goeds doen voor elkaar en de buurt. Want goede burenen doen ertoe. Ook bij Dynamo vieren we Burendag, waarbij we nog eens extra aandacht besteden aan ontmoeting

en verbinding! Heb jij een leuke idee voor de buurt? Wil je bijvoorbeeld een themamiddag voor kinderen organiseren, een zomerse buurtBBQ of een buurtmoestuin beginnen? Of wil je graag jouw kennis en/of talent met de

buurt delen door middel van het geven van een workshop?

dynamo-amsterdam.nl/burendag

Dag van de Voorschool

Woensdag 15 oktober is de Dag van de Voorschool. Kom tussen 10 en 12 uur naar deze open dag en ontdek wat een voorschool is. Je krijgt een rondleiding en meer informatie, onder andere over wat een voorschool kost. Is jouw kind al 1 jaar? Schrijf je kind dan direct al in. Heb je een kind tussen de 1 en 3 jaar oud? En wil je weten of de voorschool iets voor jouw kind is? Alle Amsterdammers van 2 tot 4 jaar kunnen naar de voorschool. Ze gaan daar tekenen, zingen, bewegen,

luisteren en taalspelletjes doen. Leuk én leerzaam. De voorschool werkt vaak samen met een basisschool. Het programma van de voorschool sluit aan bij het programma en de werkwijze in groep 1 en 2 van de basisschool. Dynamo heeft veel voorscholen in Amsterdam. Kom gerust eens een kijkje nemen!

dynamokind.nl

Weerbaarheidstraining Sterk voor vrouwen in Oost

Weerbaarheidstraining Sterk start weer vanaf 17 september! De training is bedoeld voor vrouwen die ervaring hebben gehad met grensoverschrijdend gedrag of geweld en grenzen willen leren stellen. Tijdens de training doen we oefeningen om je krachtiger te

voelen, zowel lichamelijk als geestelijk. We oefenen om te leren ontspannen, grenzen te stellen en jezelf te leren beschermen als iemand je vastpakt of bedreigt.

Bel 06-3015.9250 of mail sbeniest@buurteamamsterdamoost.nl buurtteammedewerker Buurteam Oost Sanne Beniest.

buurteamamsterdam.nl

Voor iedereen
Dynamo is er voor alle Amsterdammers.

Ontdek wat we doen

Word vrijwilliger

Wij staan achter jullie

We kijken terug op een LOVELY Pride 2025. Iedereen is anders en iedereen telt mee! Wat voor seksuele oriëntatie, romantische voorkeur, gender of sekse iemand heeft, laten we samen bouwen aan fijne, inclusieve buurten. Dynamo vierde deze zomer de diversiteit en inclusie van Amsterdam Oost & Zuid:

- op de Roze Koeken Party op de Churchill-laan in de Rivierenbuurt
- op Pride Oost op het Java-plein in de Indische Buurt
- op de boot van Colourful Pride Nederland tijdens de wereldberoemde Canal Parade

We sluiten Pride 2025 af met de mooie woorden van collega's Oscar Bodelier en Cherinne Beart bij Hart van Nederland over inclusie en diversiteit onder jongeren en het belang van jongerenwerk: Wij staan achter jullie.

Begin september starten de activiteiten voor jongeren in Amsterdam Oost weer. Check onze website en socials voor een update.

dynamojongeren.nl

Team OOST

Op zoek naar een kamer?

Het nieuwe studiejaar is begonnen en veel (nieuwe) studenten zijn op zoek naar een kamer. Vijf tips, want betaalbare kamers liggen in Amsterdam niet voor het oprapen.

1 - Schrijf je in!

De belangrijkste tip is inschrijven bij studentenwoningweb en bij ROOM. Als je dat nu pas doet ben je echter eigenlijk al te laat. Inschrijven kan vanaf 16 jaar en het duurt minstens drie jaar voor je aan de beurt bent voor een kamer. Voor sommige complexen bestaat een voorrangregeling voor studenten met een lange reistijd.

2 - Anti-kraak of tijdelijk

Anti-kraak is een vorm van tijdelijke woonruimte. Je tekent een gebruikscontract in plaats van een huurcontract en je betaalt een gebruikersvergoeding in plaats van huur. Omdat het niet om een huurcontract gaat is de huur(-prijs) bescherming niet van toepassing. Maar de vergoeding die je voor het gebruik betaalt mag niet hoog zijn, anders kan het contract toch als een huurcontract met huurbescherming worden opgevat. Verder kun je bij de Amsterdamse

corporaties informeren naar tijdelijke verhuur van woningen die gerenoveerd of gesloopt worden.

3 - Woningdelen

Een andere optie is woningdelen, dus met een groep(-je) samen een woning huren. Mocht je een kamer in een huis met anderen vinden, verdiep je dan goed in het contract, de prijs en je rechten. Kom bij twijfel even langs bij !WOON of bel of mail ons.

4 - Hospitaverhuur

Verder is er ook altijd nog de optie hospitaverhuur: een kamer bij een particulier in huis. Meestal deel je keuken, douche en toilet. Een verschil met een studentenhuus is dat er een proeftijd is van negen maanden. De verhuurder kan in die periode zonder opgaaf van reden de huur opzeggen, bijvoorbeeld als het niet klikt. De verhuurder heeft wel een opzegtermijn van drie maanden.

Na negen maanden gelden de normale regels voor huurbescherming. Het is belangrijk om afspraken te maken over zaken als het gebruik van de gemeenschappelijke ruimtes en voorzieningen. Vraag hiernaar bij de bezichtiging.

5 - Kijk uit voor oplichting!

Veel particuliere kamers worden aangeboden via sociale media. Hier ligt het gevaar van oplichting op de loer. Klinkt het aanbod te goed om waar te zijn? Dat is het dan waarschijnlijk ook. Laat je niet onder druk zetten. Oplichters hebben vaak haast. Ze willen dat je snel tekent, omdat er zogenaamd vele andere belangstellen den zijn, of omdat ze op reis moeten of wat dan ook. Vraag voldoende tijd om het appartement en het contract goed te (laten) bestuderen. Doe geen zaken met verhuurders die alleen een mailadres, telefoonnummer of facebookpagina geven voor contact. Vraag om bewijs van identiteit en google de persoon of het bedrijf. Je kan in het Kadaster voor € 3,70 opzoeken wie de eigenaar is. Vraag om uitleg als eigenaar en verhuurder niet dezelfde zijn en vraag om een schriftelijke bevestiging

dat de verhuurder namens de eigenaar optreedt. Wees extra voorzichtig met het ongezien huren van een kamer. Vaak worden woningen illegaal onderverhuurd. Vraag of je op het adres kan inschrijven. Is het antwoord nee, dan is dat een signaal dat er iets mis is. En let op, er bestaat geen vrije sector voor kamers! De prijs van een kamer moet vastgesteld worden volgens het puntenstelsel (woningwaarderingstelsel). Zit de huurprijs hierboven, dan kun je een huurcommissiezaak starten. #

!WOON is te bereiken via 020-5230130 of oost@wooninfo.nl
Ook hebben wij elke woensdag tussen 9.00 uur en 12.00 uur inlooppreekuur aan de 2e Boerhaavestraat 46.

Dwars door het recht

Het Juridisch Spreekuur van de Hogeschool van Amsterdam behandelt actualiteiten die met het recht te maken hebben.

Nieuwe huurders in de stad

Tekst: Theo Dekens

Verhuizen naar Amsterdam is een avontuur. Nieuwe burens, nieuwe wijken en voor veel jongeren, waaronder studenten: voor het eerst op jezelf wonen. Maar tussen alle verhuisdozen en inschrijfperiodes door, kun je ook tegen lastige zaken aanlopen: te dure kamers, hoge servicekosten of gedoe met leningen. Geen zorgen: wij zetten de belangrijkste dingen voor je op een rij- en vertellen je waar je gratis terecht kunt met vragen.

Amsterdam staat bekend om hoge huren. Veel huurders betalen te veel huur zonder het te weten. Wist je dat er een puntensysteem bestaat waarmee je kunt checken of je huurprijs klopt?

Huurcheck

Er is een puntensysteem waarmee je

kunt berekenen of je huur te hoog is. Vooral in studentenhuizen en gedeelde appartementen wordt er vaak te veel gevraagd. Doe de check zelf via de website van de Huurcommissie: <https://www.huurcommissie.nl/support/huurprijscheck>

Borg

Verhuurders mogen meestal maximaal twee maanden huur vragen en ze moeten die borg netjes terugbetalen als je geen schade hebt veroorzaakt.

Servicekosten

Verhuurders moeten laten zien waarvoor ze servicekosten rekenen. Betaal je ineens voor een schoonmaakservice die nooit plaatsvindt of niet is genoemd in de huurovereenkomst? Dan kan je de verhuurder daarop aanspreken (dat kan nog tot 2,5 jaar na het betreffende jaar; bijvoorbeeld voor de servicekosten van 2023 kan je nog tot en met 30 juni 2026 een verzoek indienen en daarna eventueel ook nog geld terugkrijgen). Als je er met de verhuurder niet uitkomt, kan je daarna voor slechts € 25 naar de Huurcommissie.

Huurtoeslag

Vaak heb je recht op huurtoeslag. Twijfel je of je te veel betaalt of mogelijk recht hebt op teruggave van servicekosten? Dan kun je naar de Huurcommissie stappen of eerst bij ons langskomen voor gratis advies.

Geldzorgen

Wanneer je nou bij DUO leent of in de horeca werkt, geldzorgen zijn in de stad snel een thema.
 - Je kunt als student altijd een betalingsregeling aanvragen bij DUO als je moeite hebt met aflossen.
 - Krijg je te maken met incassobureaus?

Het Juridisch Spreekuur

Bij het Juridisch Spreekuur (HJS) helpen wij je gratis en laagdrempelig met vragen over huur, werk, geldzaken of andere juridische problemen. Alles wordt begeleid door ervaren docenten, dus je krijgt altijd een betrouwbaar advies! Dus: Heb je een huurcontract dat je niet vertrouwt? Gedoe met DUO? Twijfel je of je te veel huur betaalt? Wil je weten of een incassobrief klopt? Of heb je gewoon een vraag over je contract? Kom gerust langs wij denken met je mee.

Vaak rekenen die te hoge kosten en dat mag niet zomaar. HJS kan dit voor je checken. Belangrijkste tip: blijf niet rondlopen met zorgen over geld, maar zoek op tijd hulp. Ook hierbij kan HJS je verder helpen. #

U kunt terecht op de volgende locaties:

Buurtcampus Oost

Linnaeusstraat 44 (OBA-locatie), 1092 CL Amsterdam, hello@buurtcampusooost.nl, inlooppreekuur: elke woensdag van 09.30 uur tot 12.30 uur

Hoofdlocatie HJS:

Wibautstraat 5a (Muller Lulofshuis) 2e etage (02A08), T: 06-211 588 82
 Bereikbaar: maandag t/m donderdag van 09.00 uur - 17.00 uur
 Email: hjs@hva.nl
 Instagram: @hva_hjs
 Facebook: @hvahjs
 LinkedIn: hjs-het-juridisch-spreekuur
 Twitter (X): @hva_hjs
 Website: www.hva.nl/hjs

Nog even jubileumnummer 250

Enkele dagen na verschijning van nr. 250 stuurde onze vormgever Ron de Wit de volgende mail:

Hoi Arie,

Er staat in de kopij dat het eindantwoord een kop in het jubileumnummer Dwars 250 is.

Dus ik dacht appeltje eitje, ik tel de letters gewoon van elke pagina-kop maaaaaar geen eentje was 28 letters!!!! Uhhhhh hoe kan dit.

Toen bedacht ik dat er een kopwijziging heeft plaats gevonden op pagina 6 en

verdomd dit klopte, "De toon" werd "De krant". Scherp blijven meneer van Tol.

Dus de oplossing is:
De krant is altijd Dwars gebleven.

Helaas zijn medewerkers bij dit soort prijsvraagjes altijd uitgesloten. Inzendingen van lezers zijn er begrijpelijk-kerwijs - er was welbeschouwd geen goeie oplossing mogelijk - niet gekomen.

Ron,
 bij deze een eervolle vermelding voor jou!

Wandelen en fietsen met visueel beperkten

Tekst: VCA / Piet Renooy | Fotografie: VCA / Kitty de Jong

Stel je voor: de wind in je gezicht, de zon op je huid, het gerinkel van een fietsbel in de verte. Maar je ziet niets. Toch beweeg je vol vertrouwen door het landschap. Niet alleen, maar samen. Welkom bij Cormeta.

Cormeta is al ruim vijftig jaar de sportvereniging waar blinden, slechtzienden én ziende vrijwilligers samen fietsen, wandelen en zwemmen. Waar elke stap of trap draait om verbinding, vertrouwen en plezier. Vrijwilligers Centrale Amsterdam sprak met de van oorsprong Turkse Maria Oktay.

Ze is ziende geboren, maar een infectie nam rond haar derde levensjaar het licht uit haar ogen. Inmiddels woont ze al tijden met haar partner Frank in Amsterdam. Frank is slechtziend, maar niet blind. Samen, zo benadrukken ze meermaals, genieten ze van het leven. Ze wandelen veel, 'dan lopen we een tramlijntje', reizen met de trein en bezoeken musea. Maar, ook dat benadrukken zij stellig, doen ze veel dingen los van elkaar. Maria heeft net twee fietsvakanties achter de rug.

Sporten met een missie

Samen delen ze de passie voor het bewegen. 'Wij willen gewoon tussen de mensen zijn en gezond leven, veel bewegen.' Cormeta speelt daarin een belangrijke rol. Maria begon midden jaren tachtig met zwemmen en wandelen. Later is het fietsen daarbij gekomen. Bij al deze activiteiten worden de visueel beperkte leden begeleid door ziende vrijwilligers. Bij wandelen en fietsen

is de begeleiding altijd één op één. Wandelaars houden elkaars hand vast of zijn bijvoorbeeld verbonden met een 'achtje', een koordje dat beider polsen verbindt. Fietsen gebeurt op tandems, waarbij de ziende 'voorrijdt', de visueel beperkte 'rijdt achter'.

Koppeltjes maken

Sinds 1 april 2025, kort na haar pensionering, coördineert Maria de deelnemers aan het wandelen en het fietsen. Dat betekent dat zij alle potentiële slechtziende deelnemers benadert om mee te gaan wandelen of fietsen met een tocht die iemand anders heeft uitgezet. Maria ontvangt de wandeling via mail, waarna ze hem met behulp van de spraakfunctie van haar iPhone kan lezen. Via WhatsApp krijgen belangstellenden het bericht. Vervolgens spreken ze af waar het vertrek zal zijn. Voor het tandem rijden is dat altijd het Amstelstation. Daar staan in de catacomben van het station de tandems van de vereniging.

Vrijwilligers gezocht – zadelplekken zijn schaars

De aantallen wandelaars en fietsers groeien. Het zijn er zo tien tot vijftien elke maand en er zijn dus ook steeds zoveel vrijwilligers nodig. Daar ontstaan nu tekorten. Bij te weinig vrijwillige

Maria Oktay achterop bij de start van een fietstocht

fiets-voorrijders zijn Frank en Maria als eerste 'de klos' en geven hun zadelplekje op aan leden die van ver komen. Dat is jammer want ze genieten enorm van de tochtjes: 'Het allerleukste is om gewoon samen te zijn, lekker buiten in het zonnetje, gewoon gezellig. Waar precies naartoe maakt niet zoveel uit.'

Een vereniging die blijft bewegen

Ook het coördineren, met alle contacten met vrijwilligers en leden, geeft Maria en Frank veel voldoening. Het is fijn dat het elke keer weer lukt om koppeltjes te vormen waardoor het weer een dag genieten is voor zowel de visueel beperkte leden als de ziende vrijwilligers. Maria

en Frank zijn van plan nog lang actief te blijven binnen (en buiten) Cormeta. Het is te hopen dat ze daarbij hulp krijgen van veel vrijwilligers die een dagje willen meefietsen of wandelen.

Fiets of wandel mee!

Bij Cormeta maak je met goed zicht en een goed humeur al het verschil. Meekijken? Bel Mirjam: 020-6475241 of mail info@cormeta.nl

Liever iets anders doen?

Vrijwilligers Centrale Amsterdam helpt je aan vrijwilligerswerk dat bij je past. Bekijk de vacatures op www.vca.nu of kom langs voor gratis advies. #

START
als vrijwilliger

1.001 leuke en zinvolle mogelijkheden bij VCA

Afspraak maken?
Bel/app Mona
06 - 383 263 17

vca.nu

Vrijwilligers Centrale Amsterdam

Uw Amsterdamse makelaar met kennis van zaken en al meer dan 20 jaar een betrouwbare specialist in het hart van Oost-Watergraafsmeer!

ÚW BUURTMAKELAAR!

DE HEREN VAN SNOEK
MAKELAARDIJ

VBO **MAKELAAR**
020 46 30 100

deherenvansnoek.nl ▲ Linnaeuskade 6 ▲ 1098 BC Amsterdam

#Dwars **igertjes**

De gratis advertentierubriek van Dwars door de buurt.

Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie het colofon elders in deze krant voor deadline en mailadres.

Roeien

Mensen met een Stadspas die ouder zijn dan 55 of jonger dan 18 kunnen (vrijwel) kosteloos roeien bij onze vereniging De Hoop. De gemeente Amsterdam betaalt dan de contributie. Voor meer info: <https://karzvd hoop.nl/> lid-woorden/nieuweleden

Nederlands leren

Bij Assadaaka Community (Polderweg 300, 1e etage) ben je welkom om op een laagdrempelige manier te werken aan Nederlandse taal, integratie en zelfvertrouwen. Inschrijven voor het nieuwe seizoen 2025-2026 op 4, 5, 6 & 7 september vanaf 19.30 uur. Aanmelden: info@assadaaka.nl | 06-47440672. Voor beginners, halfgevoerden en gevorderden.

Spaans dorpshuis te huur

Ons authentieke Spaanse huis in het dorpje Polop is 10 km van de kust en vlakbij bergen waar je heerlijk kunt wandelen over oude boerenpaden. Schappelijke huur. Bel Wim 06 46152281

Ukulele

Samen wekelijks ukulele spelen? Doe met ons mee. Bel Ed 06 45466507.

**UITVAARTCENTRUM
ELDERS**

persoonlijke uitvaartverzorging

kleinschalig rouwcentrum
tegenover De Nieuwe Ooster

dag en nacht
020 6252201
info@davidelders.nl
www.davidelders.nl

kruislaan 235 amsterdam

'de no-nonsense makelaar van Amsterdam Oost'

JANSEN SMIT

makelaars taxateurs

✕ AANKOOP
✕ VERKOOP
✕ TAXATIES

020 - 261 91 66 info@jansensmit.nl www.jansensmit.nl

De geheime stad diep onder de zee van slimme octopussen

Diep onder de zee, voor de kust van Australië, hebben wetenschappers iets ontdekt wat bijna niemand had verwacht: een soort stad... gebouwd door octopussen!

Wetenschappers hebben de stad Octlantis genoemd, naar Atlantis.

Wat nu?

Wetenschappers gebruiken nu slimme onderwatercamera's (sommige zelfs met kunstmatige intelligentie) om de octopussen dag en nacht te filmen. Ze hopen erachter te komen of de dieren elkaar iets leren, of samen plannen maken.

Misschien ontdekken we wel dat octopussen veel sociaal en slimmer zijn dan we dachten.

Wat bouwen ze en waarmee?

Octlantis is een bijzondere plek onder water. Het is wel 18 meter lang en 4 meter breed en ligt bij drie grote rotsen op de zeebodem. Daar wonen heel veel octopussen samen.

Deze octopussen maken hun huisjes in het zand, of bouwen ze van schelpen die overblijven van dieren die ze hebben opgegeten. Zo stapelen ze de schelpen op en maken er veilige holletjes van. Daarom kun je zeggen dat deze octopussen eigenlijk echte bouwmeesters zijn!

Het lijkt bijna alsof ze een onderwaterdorp aan het bouwen zijn.

Zijn octopussen een soort aliens?

Octopussen zijn al miljoenen jaren op aarde, veel langer dan mensen. Ze hebben drie harten, blauw bloed, en acht armen vol hersencellen.

Sommige wetenschappers noemen ze zelfs "de aliens van de zee".

Niet omdat ze écht van een andere planeet komen, maar omdat ze zo anders zijn dan alle andere dieren.

Maken ze vrienden?

Octopussen bij elkaar, dat lijkt misschien gezellig... maar vaak is het juist een drukke boel. Ze stelen elkaars schelpen, veranderen van kleur om elkaar iets duidelijk te maken en smijten met zand alsof het kussens in een kussengevecht zijn. Soms trekken ze elkaar zelfs uit hun hol – stel je voor dat je buur ineens je voordeur binnenstormt!

Toch heeft dat geduw en getrek ook nut. Als er een indringer verschijnt, staan ze opeens zij aan zij. Dan vliegen de schelpen en zandwolven als een soort onderwater-superteam door de zee.

Onderwatersteden.

Misschien bouwen ze ooit een hele onderwaterstad... maar voorlopig lijkt het meer op een drukke buurt waar iedereen elkaar in de haren – eh, armen – vliegt. Met zoveel ruzie is het eerder een zee-flat vol burenruzies dan een stad van vrede.

Wist je dat?

- Een octopus door een heel klein gaatje kan kruipen?
- Hij zichzelf onzichtbaar kan maken door van kleur én textuur te veranderen?
- Elke arm van een octopus zelfstandig kan "nadenken"?

